

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 20 Lir — ne-
deljska kadaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 50 Lir.
Ček rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izloja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

SCOVENECC

Abbonamenti: Mese
18 Lire; Estero, me-
se 20 Lire, Edizione
domenica, anno 34
Lire, Estero 50 Lire.
C. C. P. Lubiana
10.650 per gli abbonamenti: 10.349 per
le inserzioni.
Filiale:
Novo mesto.

Bollettino No 910 Continui attacchi di bombardieri

sui campi d'aviazione e porti dell'Africa Settentrionale - Il nemico ripiega nella zona del confine algerino-tunisino

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

In Cirenaica intensa attività di reparti avanzati. Nostri velivoli da combattimento hanno mitragliato e incendiato mezzi corazzati nemici nella zona desertica.

Dopo averne rese inutilizzabili le attrezzature militari, le truppe dell'Asse hanno sgomberato Bengasi, che per la terza volta durante la guerra passa in mano nemica.

Scontri di oppositi elementi esploranti nella zona del confine algerino-tunisino si sono risolti a vantaggio delle forze dell'Asse, l'avversario ripiegava dopo avere perduto carri armati e automezzi.

Campi d'aviazione, attrezzature portuali e navi alla fonda sono stati attaccati da formazioni aeree italiane e germaniche, nel Nord Africa Francese: risultano distrutti al suolo dieci apparecchi, affondato un mercantile di medio tonnellaggio, gravemente danneggiati alcuni grossi piroscafi.

Dalle operazioni della giornata un nostro aeroplano non è ritornato.

Torino ha subito questa notte una incursione di velivoli britannici che agendo in più ondate, hanno lanciato bombe e spezzoni incendiari in notevole quantità, specie sui quartieri centrali della città. Ingenti i danni, accertati 29 morti, 120 feriti tra la popolazione civile. Sono stati abbattuti tre degli apparecchi incursori di cui uno dalla caccia notturna.

Vojno poročilo št. 910

Neprestani napadi bombnikov

na letališča in pristanišča v Severni Afriki - Sovražnik se umika na alžirsko-tunisijski meji

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

V Cirenaiki močno delovanje prednjih oddelkov. V puščavskem področju so naša bojna letala obstrlevala in zažgala sovražna oklepna sredstva.

Ko so osne čete uničile vojaške naprave, so izpraznile Bengazi, ki je v tej vojni tretjič prešel v sovražne roke.

Spopadi med ogledniškimi oddelki na alžirsko-tunisijski meji so se končali v prid naših sil. Ko je nasprotnik izgubil tanke in avtomobilska vozila, se je umaknil.

Italijanske in nemške letalske skupine so v francoski Severni Afriki napadle letališča, pristanišča naprave in zasedane ladje. Deset sovražnih letal je bilo uničenih na tleh, potopljen je bil srednjeveliki parnik, nekaj velikih parnikov pa je bilo hudo poškodovanih.

Eno naše letalo se ni vrnilo iz dnevnih nastopov.

To noč so angleška letala v zaporednih valovih napadla Torino ter zmetala zlasti na stanovanjske mestne četrti veliko število razdiralnih in zažigalnih bomb. Škoda je znatna. Med civilnim prebivalstvom je bilo naštetih 29 mrtvih in 120 ranjenih. Sestreljena so bila tri napadajoča letala, od katerih so enega sestrelili nočno lovci.

Darlanova dvolična vloga razkrinkana

Vichy, 21. novembra. AS. Francoski minister za informacije je v četrtek zvečer sporočil tole: Alžirski radio je pred kratkim oddalil novo izjavo admirala Darlana. Ta je v izjavi trdil, da prevzema skrb za francoske koristi v Afriki in hkrati sporoča navodila, ki jih je dal. Darlan je dobesedno dejal: »Kot francoski visoki komisar v Afriki in v soglasju z določili ameriških oblasti, pa tudi po načelih, ki mi jih je določil maršal Petain, ko je še mogel svobodno izrekat svoje misli, prevzemam obrambo edinstva in nedotakljivosti Francije.«

Francosko informacijsko ministrstvo pravi z ozirom na to Darlanovo radijsko izjavo tako:

»Amiral Darlan se v tej izjavi ponovno sklicuje na maršala Petaina in to ob uri, ko se maršal obrača na Francoze v domovini in v imperiju v radijski poslanici, ki mora pretresti

Ameriško razočaranje na otoku Martinique

Santiago de Chile, 21. novembra. Iz Mehike poročajo: Severoamerikanci so bili bridko razočarani, ko so se izkrcali na francoskem otoku Martinique. Iz trdnjave Port de France, kjer so leta 1940. deponirali zlato francoske narodne banke, je na skrivnostni način izginilo za 500 milijonov dolarjev zlata. Amerikanci so se polastili francoske križarke »Emile Bertrand«, ki je bila s kakimi 20 majhnimi francoskimi ladjami blokirana v Martinickem zalivu. Ter ene francoske letalonosilke, ki je imela na krovu okoli 100 ameriških bombnikov. Tam se nahaja tudi okoli 4000 francoskih mornarjev, ki bi jih Amerikanci radi prisilili, da bi vstopili v vojno na njihovo stran, francoski mornarji pa so to zahtevo odbili.

23 ladij potopljenih v Atlantiku

Nemške podmornice potopile 23 ladij s 120.000 tonami — Velik nemški uspeh ob Tereku Med 1. in 20. novembrom je bilo sestreljenih 249 angleških letal

Hitlerjev glavni stan, 21. nov. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole posebno uradno vojno poročilo:

Nemške podmornice so v hudih bojih, ki so trajali več dni, napadale na severnem Atlantskem morju ter potopile 15 ladij s skupno 78.000 tonami ter dva rusilca in eno korveto.

Štir druge ladje so bile poškodovane po torpedih. Poleg tega so nemške podmornice pred obalami severne in osrednje Amerike ter vzhodno od Capetowna potopile 8 ladij s skupno 42 tisoč tonami.

Neka druga ladja je bila zadeta po torpedih. Nasprotnik je s tem poleg omenjenih zaščitnih pomorskih sil izgubil še 23 ladij svojega trgovskega brodovja s skupno 120.000 tonami.

Pri napadih na ladijsko spremljavo se je prav posebno odlikovala podmornica pod poveljstvom poročnika vojnega broda Schneiderja.

Hitlerjev glavni stan, 16. novembra. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

V ozemlju ob Tereku je sovražnik podvel trdovratne napade, ki so bili kakor doslej z velikimi in krvavimi izgubami za Sovjete odbiti. Pri uspešnih napadnih in obrambnih bojih v tem prostoru, je bilo od 25. oktobra do 19. novembra zajetih 18.300 ujetnikov ter uničenih ali zajetih 189 oklepnih vozil, 283 topov in 630 komadov težkega pehotnega orožja.

Južno od Stalingrada in v Kalmiški stepi je sovražnik z močnimi oddelki, podprti od oklepnih sil, prešel k napadam. Neki motorizirani sovražni oddelki je bil pri tem uničen.

Tudi ob Dolenjem Donu se trdovratni obrambni boji nemških in romunskih čet nadaljujejo. Neki ojačeni konjeniški sovražni polk ki se mu je posrečil vdor, je bil odrezan in uničen.

Sovražni poskus preoračenja reke Neve, podvzet z večjim številom prevoznih čolnov, se je ponesrečil v koncentriranem nemškem ognju. V krajevnih bojih je bilo 60 trdovratno branjenih sovražnih bunkerjev zavzetih. V napadnih nastopih je neki oddelček SS uničil večje število bojnih postojank in povzročil sovražniku velike izgube.

Nemška bojna letala so z dobrim učinkom napadla na skrajnem severu del murmanske železnice.

V Cirenaiki in ob tuniško-alžirski meji se razvija uspešno udeleževanje izvidniških oddelkov. Oskrbovalne sovražne kolone so bile bombardirane.

V boju proti britansko-amerškemu oskrbovalnemu brodovju je nemška podmornica zapadno od Gibraltarja potopila iz močno zavaranega velikega konvoja tri sovražne transportne ladje zvrhano naložene z vojnimi gradivom, s skupno 15.000 tonami; četrta ladja je bila torpedirana. Letalstvo je doseglo bombne zadetke na dve večji trgovski ladji pred Alžirjem in Philipppevilleom, ter v pristaniščih obeh mest. Letalski napadi proti sovražnim letališčem so se nadaljevali. Povzročeni so bili požari na hangarjih in na letališih na tleh.

V zasedenem zapadnem ozemlju je bilo sestreljenih 6 letal.

V noči od 19. na 20. novembra sta dve angleški bojni ladji, vsako s po enim jadrlnim letalom, prileteli nad južno Norveško. Eno bojno letalo in obe jadrlni letali so bili prisiljeni k pristanku, sovražni vojak, določeni za sabotažo, prisiljeni k boju in do zadnjega uničeni.

V času od 1. do 20. novembra je angleško letalstvo zgubilo 249 letal, od tega nad Sredozemljem in v Severni Afriki. Protiletalsko topništvo in edine voje mornarice so od tega sestrelile 40 letal. V istem času smo v boju proti Veliki Britaniji zgubili 7 lastnih letal.

V bojih proti sovražnemu izkreevalnemu bro-

dovju v Sredozemlju se je posebno odlikovala podmornica pod poveljstvom kapitana Domesa.

Berlin, 21. novembra. AS. Nemški tisk komentira nove velike uspehe nemških podmornic proti sovražni trgovski mornarici, ki so bili doseženi navzile močnemu odporu zaščitnih vojnih ladij. »Börsen Zeitung« piše, da se iz številk angleških izjav sklepa, da je dosežen uspeh brez dvoma prekoračil vsa pričakovanja največjih optimistov. Ameriški mornariški minister Knox je moral priznati, da so osne podmornice od začetka tega leta pa do danes potopile na zahodnem Atlantskem oceanu 572 trgovskih ladij.

Berlin, 21. nov. AS: DNB poroča, da so nemška letala navzile slabemu vremenu napadla ustje Volge ter bombardirala vojaške cilje v Astrahanu.

Pariz, 21. nov. AS. Angleška letala so zopet

Dnevna zapoved protiletalski milici

Rim, 21. nov. Načelnik glavnega stana milice je 18. novembra dal naslednjo dnevno zapoved:

Častniki podčastniki in črne srajce, topniške protiletalske in topniške pomorske milice! Duce je zapovedal, da se vam v vsakem oziru prizna značaj »bojnikov«.

Vi, ki že 30 mesecev v imenu svoje vere z veličastnim zgledom državljanske zavesti in privrženosti do dolžnosti, delovni in ojelelni bdiite med cevmi topov in v mrežah prisluškovalnih naprav, da bi varovali italijansko ljudstvo pred sovražnikovo zahrbtnostjo, bodite ponosni na visoko čast, ki vam je bila dana.

Italijansko ljudstvo ve, s kakšno večino in

priletela nad francosko ozemlje ter spuščala bombe v pokrajini Nevers. Bombe so povzročile veliko škodo v mnogih hišah ter zažgale 70.000 kg slame in velike količine poljedelskih strojev.

Berlin, 21. novembra. AS. Nemške napadalne čete so izvedle včeraj v Stalingradu nekaj zmagovitih naskokov proti boljševikom, ki so jih vrgle iz mnogih utrjenih stavb. Nekaj sovražnih protinapadov proti severnemu odseku mesta je bilo odbitih s krvavimi izgubami za nasprotnika. Nemško topništvo je izdalo podpiralo kopenske boje ter je toliko po sovražnem topništvu in sovjetskih vojaških napravah na nasprotni strani Volge. Zbiranje sovražnih čet na nekem mestu, kjer so namevale priti preko reke in izvesti napad, je bilo razpršeno. Prav tako so bili prisiljeni k molku številni sovjetski lahki in težki topovi in eksploziralo je veliko skladišče goriva.

so koliko vemo ojačujete tehnična sredstva, ki so nam dana na razpolago. Ve, da sestavljajo topovi in srca eno samo orožje. Ve, da so med vami tisoči in tisoči mož, ki niso potrjeni vojaški obveznosti. Pohabljeni iz preteklih vojsk, rodbinski očetje v zrelih letih in najmlajši, ki se niso bili na naboru, ter vas spremlja z moškimi zaupanjem.

Tovariši! Sovražnik, ki je pred 7 leti poskušal zadušiti fašistovsko Italijo, divja danes z zagrizenim besom zoper naše hiše, naše cerkve, naše šole, naše bolnišnice. Odgovorite mu s postoterjenim sovraštvom in storite, da bo sveto nebo naše domovine zanj usodno.

Popis napada na angleško spremljavo

Berlin, 21. nov. AS: V zvezi z zmagovitim napadom nemških podmornic na spremljavo, ki je plula v vodah severnega Atlantika, o kateri poroča včerajšnje nemško izredno poročilo, je objavil pomorski dopisnik lista »Zwölf Uhr Blatte« nekaj zanimivih podrobnosti: Neka naša podmornica je zagledala konvoj proti večeru. Podmornice so se v temi podale v napad in so v prvem napadu zaporedoma potopile tri trgovske ladje s skupno 15.000 tonami. Spremljevalne voje ladje so začele spuščati rdeče in zelene rakete, da bi pregnale temo, ki je ščitila naše podmornice. Sovražne korvete in rušilce so začeli peklensko streljati na podmornice. Za nekaj časa je bilo treba opustiti plen. Dopisnik dodaja: Ko se je zasledovanje končalo in so se tu pa tam še slišali poki globinskih min, se je dopol-

dne naslednjega dne ponovil napad z največjo silovitostjo. Napadeni so bili novi parniki s skupno 48.500 tonami. Po silovitih eksplozijah so se ladje potopile. Ista usoda je zadela dva rušilca in eno korveto, ki so se ločili od konvoja in nas skušali zasledovati. Pozneje so torpida težko poškodovale. Še eno korveto ter en 7000-tonski in en 6000-tonski parnik. Dobra polovica velike spremljave je bila tako potopljena. Naslednjega dne smo prešli zopet v napad. Naša naloga je postala lažja, ker so bile mnoge zaščitne ladje onesposobljene za boj. Prva žrtev novega napada je bila 4000-tonska ladja, ki ji je čez eno uro sledila še 7000-tonska ladja. Enaka usoda je zadela še dve drugi ladji. Ostale ladje so se hitro razkropile.

Madžarska in narodne manjšine

Budimpešta, 21. nov. AS. Predsednik vlade Kalay je sredi govora o proračunu ministrskega predsedstva. Baval se je tudi z narodnimi manjšinami ter dejal, da je v tem pogledu vladna politika tolerantna in da bodo dane narodnim manjšinam še nove ugodnosti. Vsekakor pa to postopanje madžarske vlade ni znak kakšne slabosti ali bojazni pred inozemstvom. Madžarska ne mara sprejeti nikakršnega vsiljevanja od nikogar. Nato je Kalay govoril o lojalnosti in duhu sodelovanja, ki naveda nemško narodnostno skupino, rekoč, da ona ne spada med manjšine, ker je dala nešteto dokazov tesnega sodelovanja z madžarskim ljudstvom pri delu za veličin oin moč države.

Vojaške vaje v Španiji

Madrid, 21. nov. AS. Španska uradna agencija javlja, da so vojaške vaje, ki so jih imeli v pokrajini Valencia in so trajale več dni, zdaj zaključene. Hoteli so preskusiti sposobnost španskih čet, kako bi se morale upreti poskusom izkrcanja. Pri vojaških vajah so večbali vse vrste orožja. Veliko število generalov in častnikov vrhovnega poveljstva je bilo pri teh vajah. Izjavljajo, da je bil uspeh vaj zelo zadovoljiv.

Nov španski poveljnik v Maroku

Melilla, 21. nov. AS. Nov poveljnik X. armadnega zbora španske vojske v Maroku, general Yeague, je prispel v Melillo ter prevzel poveljstvo nad svojimi oddelki.

Sovjeti mobilizirajo kriminalne kaznjence

V Stalingradu je od 25 mestnih četrti že 24 četrti v nemških rokah

Berlin, 21. novembra. AS. Poročilo dopisnika agencije »United Press« iz Moskve vsebuje dve zanimivi novici. Prva novica pravi, da je bila izdana v SSSR amnestija za nepolitične moške kaznjence, obsojene v času med leti 1931—1941. Število amnestirancev znaša okoli 600.000. Vsi bodo takoj vpoklicani pod orožje, kar je znak, da so vjetska vlada nujno potrebuje kakršne koli vojaške. Druga novica pa pravi, da bo sovjetsko vrhovno poveljstvo ustanovilo pet novih divizij izključno iz članov komunistične stranke, vpisanih od leta 1925. Te divizije naj bi na najnevarnejšem odseku bojišča dvigale moralo in požrtvovalnost vojakov. Ta izjava je sicer precej splošna, vendar pa je očitno, da hoče in mora rusko poveljstvo s temi najzvestejšimi boljševiki na kakršen koli način vzpodbuditi vojaške na bojiščih. Armada, ki 18 mesecev doživlja poraz za porazom in neizmerno žrtve

brez kakršnih koli uspehov, pač ne more ostati nenalezljiva za klavnost in malodušnost.

Z bojišč prihajajo v Berlin poročila, da se je pri Tuapseju z novimi nemškimi uspehi bojišča znatno skrajšalo. Dve prodirajoči nemški koloni sta se po zasedbi mnogih gorskih prelazov in utrjenih postojank združili ter prodrl globoko v sovražno obrambo blizu Tuapseja, ki je zdaj nevarno ogroženo. Sovjetske oblasti so bile prisiljene izdati izredno poročilo o izmišljenem velikem uspehu, kjer da so odbili močan nemški napad na vojaški cesti v Georgiji. Vojaški krogi poročajo, da je to poročilo gladko izmišljeno.

V Stalingradu se z nezmanjšano hitrostjo nadaljuje čiščenje. »Hudičeva skala« je padla s skupino drugih hiš, ki so bile razdejane. Od 25 mestnih četrti v Stalingradu je dolejš 24 četrti v nemških rokah.

Moderne ameriške križarke potopljene

Tokio, 21. nov. AS. Iz pristojnega vira se je zvedelo, da so imele ameriške križarke novega tipa, potopljene od Japoncev v vodah pri Salomonovih otokih. 6000 ton in da so bile oborožene z 9 150 mm topovi ter s 6 cevmi za spuščanje torpedov, razvijale pa so hitrost 33 vozlov. Gradili so jih začeli spomladi leta 1940.

Kitajske izgube ob Rumeni reki

Šanghaj, 21. nov. AS. Med zmagovitimi japonskimi nastopi ob Rumeni reki se je Japoncem vdalo 15.500 čungkingških vojakov. Poleg tega je bilo v enem mesecu nad 3000 ujetih in 3418 ubitih. Vojni plen vsebuje dve skladišči vojnega gradiva. Tudi vojak, ki vodijo gveriljo, so začeli obupavati in prehajati na stran Nankinga. Čungkingške sile so imele izgube tudi v Wuhanu, ki ga Japonci čistijo.

Nova mobilizacija v Novi Zelandiji

Santiago de Chile, 21. nov. AS. Iz Wellingtona se je zvedelo, da bodo v Novi Zelandiji nemudoma poklicani pod orožje vsi moški med 41. in 51.

Zanimiva aretacija v Madridu

Madrid, 21. nov. AS. Policija je včeraj aretirala enega izmed morilcev Calva Sotella, nekoga Filipa Garzija Martinesa, ki je pod napačnim imenom živel v Madridu. Za časa rdečega terorja je postal stotnik v takozvani napadalni gardi in da bi se izognil fronti, je ustanovil posebno tolpo, s katero je umoril nešteto ljudi. Poleg uboja Calva Sotella je obtožen, da je sam ubil nad 50 ljudi.

Nova kršitev švicarske nevtralnosti

Bern, 21. novembra. AS. Letalski alarmi so bili v raznih švicarskih mestih, zlasti v Neuchatelu, Bernu, Baslu in Zenevi med večero uro in polnočjo. Angleško letalstvo se eploh več ne ozira na to, če krši zračni prostor nevtralnih držav.

Nasilstva nad muslimani v Alžiru

Tanger, 21. nov. AS. Mohamedanski begunci, ki so prispeli iz Alžira v Tanger, prinašajo novice o raznih tlačilnih ukrepih, ki so jih ameriške zasedbene oblasti izdale zoper domače prebivalstvo. Amerikanci groze s takojšnjo ustrelitvijo ali pa s koncentracijskim taboriščem vsakomur, ki bi se tudi v najmanjši meri pregrešil zoper dane ukrepe.

Ekscelenca Grazioli pregledal delovanje nekaterih šol in šolskih kuhinj

Visoki komisar je danes dopoldne obiskal italijansko šolo in nekatere slovenske šolske zavode, kakor tudi nekatere šolske kuhinje GILL-a

Navodila Visokega komisarja komisarjem okrajnih kapitanatov

Ljubljana, 21. novembra.

Ta teden je Visoki komisar sprejel poročila komisarjev iz okrajnih kapitanatov v pokrajini.

Ob navzočnosti visokih uradnikov Visokega komisariata so komisarji do vseh podrobnosti poročali o vseh vprašanjih, ki se tičejo političnega, gospodarskega in socialnega življenja, kakor tudi uprave področij, ki so jim poverjena v upravo.

Posebno natančno so pretresali vprašanja, ki se nanašajo na delovanje civilne službe, na zdravstveno stanje, na javna dela, na šole na splošno podporno akcijo, posebno pa na prehrano.

Visoki komisar je dal natančna navodila glede delovanja in je določil tudi načine glede podpiranja potrebnih. Dal je obenem okrajnim komisarjem na razpolago potrebna sredstva.

Dobili smo drugega Holzapfla

(K prvi obletnici smrti Andreja Šarabona.)

Ime Ignacija Holzapfla je postalo širši javnosti znano šele ob nedavni proslavi štiridesetletnega obstoja naše gluho-nemnice. Takrat smo zvedeli, da je ta nekoliko čudnaški ribniški dekan, po rodu krepka gorenjska grča, napravil za svoje čase tudi precej čudnaška oporoka, ko je volil svoje premoženje nekemu, ki ga še ni bilo: zavodu za gluho-nem mladino v Ljubljani. Šele 30 let po njegovi smrti je to premoženje z obrestmi toliko naraslo, da je bilo mogoče začeti z zidavo te prepotrebne socialne ustanove. Na omenjeni jubilejni proslavi je imel naš vladika dr. Gregorij Rožman zelo lep nagovor ter je na koncu izrazil pristržno željo, da bi nam dobri Bog za velike potrebe v katerih še vedno žive naši gluho-nemi siromaki, zlasti potem, ko morajo na trnjevo pot za kruhom, naklonil še drugega Holzapfla. In tega smo zdaj dobili v Andreju Šarabonu, čegar prvo obletnico smrti danes obhajamo.

V svoji oporoki, ki jo je g. Šarabon napravil skoraj leto dni pred smrtjo, se je kot dolgoletni sosed gluho-nemnice spomnil tudi gluho-nemne mladine z volilom, ki bi v normalnih razmerah že samo zadostovalo za zgradbo »Doma gluhih«, zavetišča za siromašne, šoli odrasle glušce. Sedaj je moglo Podporno društvo za gluho-nemno mladino iz tega volila nabaviti samo precej obsežno parcelo pod Rožnikom. Nobe-nega dvoma ni, da bi bil g. Šarabon naposled tudi na svoje stroške postavil tako zavetišče, kakor je bilo v načrtu, da ga ni smrt prehitela. Prehitela v pravem pomenu besede, zakaj krepak, kakor je bil ta mož za svoja visoka leta in kljub svojim ogromnim gospodarskim poslom, bi mu bil človek mirno prisodil, da bo dočkal še stoletnico. S pristržno, skoraj mladeniško vneto je zadnje leto vodil tudi odgovorni posel predsednika Podpornega društva za gluho-nemno mladino in tu šele prav spoznal skrite tegobe, ki tarčejo naše gluho-neme siromake, zlasti one, ki so po končanem šolanju sami nase navezani. In teh je žal pretežna večina.

Naključje je hotelo, da veže Holzapfla ulica zdaj prav pomembno dva največja vrtova v Ljubljani, gluho-nemniškega z vrtom blagopokojnega g. Šarabona. Tu zemljišče, za katero je varčeval Holzapfel, tam vrt, čegar gospodar je vredno sledil človekoljubni ideji ustanovitve gluho-nemnice. Oba Tržičana sta imela tudi v svojem značilni dosti sličnosti: eden bolj varčen kakor drugi, da so ju imeli že za trda skopuha, sta šele po svoji smrti pokazala izredno plemenitost srca do sirot, ki jih naša javnost še danes vse premalo pozna in podpira v njihovem krutem boju za obstanek. Ni jima bilo do tega, da bi ju svet častil, ker sta hotela oddati svoj delež najsiromašnejšim po svetopisemskem reku, da naj ne ve levica, kaj dela desnica.

Ko se danes hvaležno klanjamo spominu Andreja Šarabona, čegar ime bo, kakor Holzapfla, trajno zapisano v srcih naše gluho-nemne mladine, želimo skorajšnjo časa, da bo to ime blestelo tudi na pročelju »Doma gluhih«, ki mu je dal pokojnik trdno osnovo in mu je ostal zvest do zadnjega diha. Naj v miru počiva njegova blaga duša!

Prima linea, št. 3

Tretja številka tega zelo pestro urejanega lista prinaša vrsto aktualnih in zanimivih člankov. Na prvem mestu je objavljen članek o Mistiki fašizma izpod peresa Domenica Pellegrini-Giampietra. Dalje sledijo članki: »18. novembere, ki razvija misli ob obletnici sankcij, »Italijanstvo izpod peresa Renza Arnoldija, nato razvijajo še: A. N. Obzorja, Umberto Ronchi o vrednotah revolucije (ljubezen do borbe in navajenost na nevarnosti), Alberto De Cecco o »Sovražnik mora odnehati«, zanimivo poglavje iz zbirke partizanske borbe, Mariuccia Noe o obrambi sodobne umetnosti, Evelina Schneider prinaša črtico »Polmrak«, Nina Anfossi pa »Stekleno srce«, Cesare Schneider obravnava ošednji z železom, Cinzio Dal Pra o korporativni mezdi. Sledijo sporočila, obvestila ter reklama stran. V časopisu sta objavljena tudi dve sliki, izmed katerih prikazuje prva zelo značilen motiv pionirja, ki je zaščitil na zid z velikimi črkami sklep: »Vrnili se bomo!«, druga pa predstavlja Casoratijevo sliko »Bolnica«.

Vrnitev kavcijskih vlog v državnih ali poldržavnih kreditnih zavodih bivše Jugoslavije

V novjših dogovorih, sklenjenih med dediči bivše kraljevine Jugoslavije, je bilo priznано kot potrebno, da se rešijo in vrnejo upravičenim lastnikom zajamčene vloge državnih ali poldržavnih kreditnih zavodov, in sicer onim lastnikom, ki so pristojni v drugih podedujočih državah. Vrnitev je predvidena med drugim tudi zato, da se da lastnikom možnost, da predložijo obveznice državnega dolga v oni državi, kjer zdaj prebivajo.

Uradni razglasi

Ustanovitev izpraševalne komisije za mojstrske izpite

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odreja:

Člen 1. Pri Pokrajinskem korporacijskem svetu se ustanavlja s pristojnostjo za vse ozemlje pokrajine izpraševalna komisija za mojstrske izpite iz obrtov po št. 1. do 88. § 23. zakona o obrt-tih bivše kraljevine Jugoslavije z dne 5. novembra 1931.

Komisija ima sedež pri Pokrajinskem korporacijskem svetu, po potrebi pa lahko zaseda tudi v drugih središčih pokrajine.

Člen 2. Izpraševalna komisija iz prednjega člena je redoma sestavljena iz treh članov. Za iz-pite iz stroke podkovačev (št. 7 § 23. zakona), izdelovalcev ortopedskih predmetov in bandažistov (št. 53), mesarjev (št. 65), prekaževalcev (št. 66), izdelovalcev predmetov iz cementa in umetnega kamna (št. 70), tiskarjev (popločarjev (št. 71), krovec (št. 72), štukaterjev in sadrarjev (št. 74), izdelovalcev raznesil in predmetov za umetni ogenj (št. 79 in 80) ter instalaterjev vodnih, kanalizacijskih in plinskih naprav (št. 81) je komisija sestavljena iz štirih članov, katerih eden mora biti doktor ali imeti univerzitetno diplomu v stroki, ustrezajoči obrtu, katerega naj kandidat izvršuje.

Člen 3. Izpitna taksa znaša 250 lir za kandidata iz stroke podkovačev, izdelovalcev raznesil in njih sestavin, kakor tudi instalaterjev vodnih, kanalizacijskih in plinskih naprav, po 200 lir pa za druge obrte. Poleg tega morajo plačati kandidati 30 lir kot povračilo stvarnih stroškov. Predsedniku in članom izpraševalne komisije gre honorar, ki ga določijo Visoki komisar na predlog Pokrajinskega korporacijskega sveta.

Člen 4. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino in nadomestuje odredbo bivšega bana dravske banovine z dne 8. junija 1932 št. 3521-I in poznejše spremembe z dne 9. oktobra 1934 št. 5161-I, z dne 21. januarja 1938 št. 78-3 in z dne 27. oktobra 1937 št. 6808-1.

Določitev cen za sir

Člen 1. Maksimalne prodajne cene za sir se določajo: (Prve številke so na debelo, druge pa na drobno za kg): 1. Grana tipico 1939 in starejši 24,65, 32,10 lir; 2. Grana tipico 1940 22,55, 29,70 lir; 3. Grana tipico 1941 20,90, 28,05 lir; 4. Asiago 15,50, 19,30 lir; 5. Emmental in Sbrinz 17,70, 20,90 lir; 6. Fontina 17,95, 21,40 lir; 7. Provola 16,35, 20,60 lir; 8. Mozzarella 15,10, 19,50 lir; 9. Bel Paese in Italico 14,90, 19 lir; 10. Gorgonzola 16,50, 24 lir; 11. Taleggio 14,40, 18,50 lir;

Otvoritev šolske kuhinje G. I. L. L.-a – Leto XXI.

L'Eccellenza L'Alto Commissario all'inaugurazione della refezione scolastica della GILL
Ekscelenca Visoki komisar na obisku v šolski kuhinji GILL-a

Interesenti, ki prebivajo na ozemlju te province, se pozivajo, da čimprej predložijo na Visokem komisariatu — Ufficio di Vigilanza per la difesa del risparmio e l'esercizio del credito — zahteve po vrnitvi vlog, ki so jih vložili svoj čas v zavodih, ki se sedaj nahajajo v drugih podedujočih državah, bili so pa prej v bivši Jugoslaviji.

Vsaka prošnja mora biti sestavljena v treh izvodih ter dvojezično (v italijanski in slovenski) ter mora vsebovati vse podatke, potrebne, da se ugotovi istovetnost vloge.

Delavnost občinskega podpornega odbora v Novem mestu

Tudi v mesecu oktobru je občinski podporni odbor v Novem mestu nadaljeval s svojim človekoljubnim delovanjem. Razdeljeval je živila, obleko in denarne podpore.

Z 20. novembrom bo odbor odprl menzo v obeh mestnih otroških zavetiščih ter s tem pomagal revnim otrokom.

Začetek GILL-ovega tečaja za vzgojo otrok

Pod okriljem GILL-a se je danes začel tečaj za vzgojo otrok za italijanske deklice.

V dvorani Higijenskega zavoda »Dečji dom«, ki je bila v ta namen ljubeznivo odstopljena je zvezna inšpektorica GILL-a orisala namene demografskega in rasnega vprašanja ter se je ustavila pri koristnosti, ki jo bo imel tečaj za namene bodočega življenja žene, o trajanju tečaja, o pogojih za tečaj, o koncu in o usposobljenosti diplom.

Nato je imela voditeljica zavoda prvo predavanje, ki so ga z velikim zanimanjem poslušale številne gojenke.

Ustanovitev ribarskega okraja Borovnišnica

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odloča:

Potok Borovnišnica s svojimi pritoki od izvira pa do levega brega izliva vode »Viševkov jarek« se izloči iz ribarskega okraja št. 31 Jezero-Podpeč in se proglasi za nov ribarski okraj št. 31a Borovnišnica.

Člen 2. Ta odločba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Miklavževo darilo

v naših družinah ni popolno, če ni vmes

DRUŽINSKE PRATIKE

s podobo sv. Družine. Razveselili boste z njo staro in mlado. Branja želja mladež ima posebno ugodno priložnost za tekmo pri reševanju rasto nagrajene uganke. Starši in učitelji segajte po Pratici, dokler traja zaloga!

CESARICA S TRPEČIM SRCEM

Skozi vse poletje je bivala v gradu Laxenburg. Grad leži 19 kilometrov od Dnaja med gozdovi, razgled pa se odpira proti zameženemu Semmeringu.

Večinoma je vedno sama, zadovoljevati se mora pač z družbo svojih dvornih dam; cesarja so njegove uradne dolžnosti zadrževale v dvorcu na Dunaju. Še bolj ko prej se je predajal rednemu in točnemu izvrševanju svojih uradnih dolžnosti, lahko bi se reklo, da je te dolžnosti izvrševal celo s podrobno vestnostjo. V svoji starosti je nato mogel o sebi upravičeno izjaviti: »Mislim, da bi bil odličan državni uradnik.«

Elizabetino življenje v Laxenburgu pa je bilo žalostno. Predpis dvornega življenja so se izvajali naravnost s kruto strogostjo. Vse je bilo podrobno in točno urejeno: jutranje prebujenje, napravljanje, kosila, branje, obiski, avdience, sprehodi — vse to se je pravljalo točno po določenem urniku.

Ob vsaki uri in ob vsaki priliki se je pojavljala nadvojvodinja Zofija, ki je kritizirala, ukazovala, prepovedovala in godrnjala. Elizabeta je taščne opazke vedno težje prenašala, ker je vedno bolj trpela zaradi nosečnosti.

Pritoževala se je svojemu možu, toda to ni nič zaleгло. Mož jo je ljubil, pa je ni razumel. V njej je videl samo bolehnega otroka in je mislil, da jo bo lahko potolažil v ljubkim nasmeji, nakar se bo z lahkimi srcem vračal na svoje delo.

Sama pa je začela izgubljati pogum, postajala je mračna, spanec jo je zapuščal in začeli so se opažati znaki nevrastenije.

Nekega dne jo je njena bavarska sobarica, ki je smela ostati

6 pri njej, našla na klečalniku, kako je molila in jokala tako sunkovito, da se je vsa tresla.

Služabnica je zaslutila njeno trpljenje in se ji je zasmilila. Zato je cesarico nagovarjala, da ji naj zaupa svojo bolečino. Prejela pa je samo ta odgovor:

»Hotela bi umreti!«

Razlago tega vzklipa pa je cesarica zaupala svojemu zvezku, kamor je zapisovala svoje pesmice in v ta zvezek je izlila skrivnostne vzroke trpljenja:

»Mlada pomlad se je vrnila, drevesa oblekla v novo zelenilo, pličke je novih pesmi naučila, in cvetje je v barval še lepših zaklilo.

Mene pa čar pomladi mine v tej deželi izgnanja — le po tebi se mi sanja, ti sonce moje domovine!

Nato pa piše naprej:

Pod modrim oknom mi v ječi srce umira, temno železi je na oknih mi domotožje zastira.

Nazadnje pa piše:

Gorje! Zakaj sem krenila s poti, ki v svobodo pelje? Oh, zakaj sem zašla na veliki cesti praznih časti? Zbudila sem se v ječi — okovi mi režejo roki trpeči.«

Lahko bi rekli, da joka nesrečna kraljica v daljnem, praviljčnem gradu.

— ★ —

V juliju pa jo je prevzelo veliko veselje. Cesar jo je presenetil, ko jo je odvedel na počitnice v Ischi, kjer se je srečala s svojo materjo, s sestro Heleno in bratom Karlom Teodorjem.

Ko se je jesen povrnila, se je vrnila na dvor, kjer se je nad njo zopet začela znašati nadvojvodinja Zofija s svojim španskim dvornim protokolom. Sieer pa je dovolj dobro prenašala zadnja bremena nosečnosti: dne 5. marca 1855 je rodila hčerko.

Nadvojvodinja Zofija si je kar sama prilastila pravico botrstva in je pri krstu dala otroku svoje ime. Cesarice sploh niso vprašali, kakšno ime naj ima otrok.

Komaj se je dvignila iz postelje, so ji zadali še hujši udarec. Otroka so ji odvzeli in ga odnesli v prostore nadvojvodinje Zofije, kajti otroka so sklenili vzgajati pod izključnim nadzorstvom stare matere. Mati bo smela videti svojega otroka samo enkrat na dan. Najprej se je temu uprla. Toda cesar jo je prosil, da naj se vda tej zapletbi lastnega deteta.

Elizabeta se je znova predala svojemu žalostnemu in samotnemu življenju. Postala je molčeha, resna, zakrknjena. Smatrala se je za tujko na avstrijskem dvoru in opazila je, da so jo na dvoru začeli sovražiti. Vse se je odvrčalo od nje in se zbiralo okoli nadvojvodinje Zofije. Očitali so ji, da je rodila deklico, ko je vsa monarhija pričakovala prestolonaslednika.

Nekega dne so ji na njeno letoletno mizico skrivaj položili sramotilno knjižico, ki so jo v Parizu napisali proti Mariji Antoineti, ko so jo na nesramen način pozivali, da naj svojemu možu Ludviku XVI. čimprej rodi sina. Kako so to knjižico mogli prinesiti v vladarino sobo? Tega niso nikdar ugotovili, toda ta dogodek dokazuje, s kakšnim strupenim sovraštvom so na dvoru gledali na Elizabeto.

Droline novice

Koledar

Nedelja, 22. novembra: Cecilija, devica in mučenica; Filemon, mučenec; Pragmacij, škof; Maver, mučenec.

Ponedeljek, 23. novembra: Klemen I., papež in mučenec; Felicitas, mučenica; Lukrecija, devica in mučenica; Sizinij, mučenec; Trudo, spoznavalec.

Torek, 24. novembra: Janez od Križa, spoznavalec in cerkveni učenik; Hrizogon, mučenec; Flora, devica in mučenica; Firmina, devica in mučenica.

Lunina sprememba: 22. novembra: ščip: ob 21.25. Herschel napoveduje vetrovno in jasno vreme.

Novi grobovi

† Marija Planina

Dne 31. oktobra 1942 je umrla pri svojem starejšem sinu gosp. Lovrovi v Adlešičih Gračancova mama iz Škofje Loke.

Rojena je bila leta 1871 v Hostli pri Škofji Loki. 18 let stara se je poročila z dežnikarjem Lovrencom in mu rodila 8 otrok, od katerih pa živita le še dva, najstarejši Lovro, bivši banški svetnik, in pa najmlajši France, prosvetni inšpektor. Bila je verna in zelo delovna žena ter dobra gospodinja. Mnogo smisla je imela za lepoto narave, zelo je ljubila svoje rožice, ki jih je gojila s tako vnetjem, da je bilo pročelje domače hiše od pomladi do pozne jeseni vse okrašeno in je pred leti celo dobila nagrado od Opleševalnega društva v Loki. Bila je dobra poznavalka zdravilnih rastlin in velika ljubiteljica knjig, zlasti starih dom in svetov. Mnogo jih je nakupila in tako zbrala precejšnjo družinsko knjižnico. Svoj čas so bili njeni dobri znaneci vsi študentje iz Loke in okolice, ker so se kot prijatelji mlajšega sina zbirali v njihovi hiši. Zelo rada je potovala in obiskovala Marijine božje poti. Bila je večkrat na Višarjah, na Trsatu, na Krki, pri Gospe Sveti, celo v Loretu, gotovo je pa vsaj enkrat na leto poročala k Materi božji na Brezje.

Zadnji čas je živela pri sinu, prosvetnem inšpektorju v Ljubljani, za letošnje poletje je pa šla k prvorodnemu, bivšemu banškemu svetniku, v Belo krajino, kamor se je preselil iz Srbije. Tu je sedaj umrla lepo pripravljena in vdana v voljo božjo. Z vsem srcem je bila navezana na dom in koprnela po njem, pa jo je Bog v svoji nedoumljivi modrosti poklical v večno domovanje. Pokopal jo je g. dekan Strekelj na praznik Vseh svetnikov ob obilni udeležbi tamošnjega ljudstva.

† Jožefa Godina

V vasi Slope v Istriji je dne 7. novembra v 62. letu svojega življenja mirno v Gospodu zaspala ga. Jožefa Godina rojena Benčič. Rajna je bila blaga in nadvse skrbna žena in vzor krščanske matere. Odlikovala se je po svojem dobrotljivem in usmiljenem srcu. Noben uboječ ni šel od nje ne hiše praznih rok. Spoštoval in cenil jo je vsak, ki jo je poznal. Za njo žaluje med drugimi njen sin g. duhovni svetnik in rektor cerkve sv. Mihaela na Barju p. Miroslav Godina, generalni delegat reda oo. minoritov v Ljubljanski pokrajini. Blagi slovenski ženi naj svetli večna luč! Zalujočim ostalim, posebno g. svetniku p. Miroslavu, naše globoko sožalje!

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Terezija Kolar roj. Gorec. Pogreb bo v nedeljo, 22. novembra ob 3 popoldne iz kapelice sv. Andreja na Zalah. — Po kratkem, hudem trpljenju je umrl v Ljubljani gosp. Janko Bogataj, glavni arhivar finančne direkcije v poklju. Pogreb bo v nedeljo, 22. novembra ob pol tri popoldne iz kapele sv. Petra na Zalah. Naj jima sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poroka. V župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani sta se poročila v petek gđc Tina Plšek-Sejčakova ter g. inž. Franci Klopčič. Priči sta bili g. prof. Lovše Anton in ženinova oče. Poročil jo je škofpetrski župnik g. Košmerlj Alojzij. Novoporočencema želimo obilno srečo in božje blagoslova.

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti ljubljanske univerze: gospodična Jelinič Dušana, Topličice, gospod Šimenc Tone, Zg. Brnik, gospod Barovič Rudolf, Sevnica, Častitamo!

— Diplomirani je bil z odličnim uspehom na srednji višji šoli ljubljanskega konservatorija gospod Marijan Kos, član narodnega gledališča v Ljubljani. Iskreno čestitamo!

STARŠI - OTROCI

ZA MIKLAVŽA

Tri nove mladinske knjige

udR an: *Mlada vesna*. Ilustriral Ks. Prunkova. 56 strani, broš. L 12.—, kart. L 15.—

Kunčič: *Neboška lestvica*. Ilustriral Fr. Podrekar. 77 str., kart. L 21.—

Swift-Glavan: *Med pritlikavci in velikani*. (Guliverjeva potovanja). S slikami opremil Ivan Romih. 106 strani, kart. L 30.—

Oglejte si brezobvezno našo bogato izbiro mladinskih knjig

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
Pred škofovo 5 - Miklošičeva c 5

— Vljudno prosimo cenj. bralce, da blagovolijo v krajih, kjer ni zastopnikov, ki bi nabirali naročnike za »Slovenčev koledar« ozir. za »Slovenčev knjižnico«, izbrati iz vrst naročnikov našega lista primerno osebo, ki bo naročila na omenjene publikacije zbirala in jih pravočasno nam dostavila. Ker bo tisk koledarja zaključen okrog sv. Miklavža, je treba z zbiranjem naročnikov pohetiti.

Najlepše Miklavžev darilo

je gotovo Veselja dom

brez dvoma najzanimivejše delo na našem knjižnem trgu. — Dobite jo po vseh knjigarnah in trafikah

— Ribnica. Za vse informacije in naročila na »Slovenec«, »Slovenski dom«, »Domoljub«, »Bogoljub«, »Slovenčeva knjižnica« in »Slovenčev koledar« se blagovolite obrniti na Mlekarno v Ribnici. To velja tudi za okolico Ribnice.

— Miklavž se ni nosil Belega za morčeka, ki ga imajo mladi slikarji tako radi. Razen njega si bo letos nabavil za pridne otroke Ivona Pogumnika in Pavliha poleg najrazličnejših mladinskih knjig in slikanic — vse v Mladinski založbi, Ljubljana, Stari trg 30.

Spremenljivo vreme. Nastopilo je sicer toplejšje jesensko vreme, toda vsi znaki kažejo, da se bo v kratkem vreme obrnilo na slabše. Jutra so sicer brez nadležne megle, toda postalo je zelo oblačno. Zavel je v deželi toplejši val. Približno tako je toplo ko lani osorej. Lani 21. novembra je termometer zjutraj zaznamoval +3°, dnevni maksimum pa je dosegel +6°C. V soboto, 21. t. m., letos je bilo zjutraj +24°C. V petek pa je bila najvišja dnevna temperatura +5,2°C. Barometer je nekoliko padel na 767,4 mm. Prihajajo poročila, da je zadnjič največ snega padlo po kočevskih in notranjskih gozdovih. Bilo ga je ponekod do 50 cm. Letošnja jesen je kakor nalašč ustvarjena za napravljjanje stelje in drv.

Kupujte prelepo delo

Miklavža Kureta Veselja dom

— Nesreče na deželi. Posestnikova hči, 32-letna Pavla Riglerjeva iz Velikih Lašč, si je pri padcu zlomila levo nogo. — France Pajk, 45letni delavec iz Zalne, si je močno poškodoval prste desne roke. — Hudo je bil poškodovan 12letni posestnikov sin Polde Verbič, doma iz Št. Vida pri Stični na Dolenjskem. Ko je imel opravka pri konju, ga je ta brcnil v desno roko in mu jo zlomil. — V kamnolomu pri Vrhniki je padla delavcu Francetu Pajničju skala na nogo in mu jo zdrobila. — Posestnik, 48letni Anton Sparemblek iz Cerknice, je prišel v bolnišnico, ker si je po nesreči močno poškodoval levo oko.

— Voja dopisnica 27 let na potu. Neki mešan v Oppenheimu je bil te dni iznenaden z vojno dopisnico, ki je bila napisana 3. februarja 1915 na takratnem zahodnem bojišču in je potrebovala celih 27 let, da je končno dospela do prejemnika v Oppenheimu.

— Krava v dveh in pol letih vrgla 13 telet. Krava nekega kmetja v nemškem okrožju Borken se je v dveh in pol letih štirikrat otečila in je vrgla 13 telet, od katerih jih je 10 ostalo živih.

— Nova zvezda na nebu. Argentinska zvezdarna je odkrila novo zvezdo, ki ji je dala ime »Jovec« in ki jo je videli v rimski cesti v zvezdni skupini Puppis med Sirijem in Capatusom.

Ljubljana

I Na praznik sv. Janeza od Križa, v torek, 24. novembra bo v karmelski cerkvi na Selu pri Ljubljani celodnevno čiščenje. Ob 6. bo slovesna sv. maša. Ko se izpostavi, se odmolovi litanije presv. Jezusovega Srca. Od 7. do 11. bo vsako uro tih sv. maša. Popoldne ob 5. govor. Po govoru bodo pete litanije presv. Srca Jezusovega in blagoslov z zahvalno pesmijo. — Od 3. do 4. molitve za žene in dekleta. Vljudno povabljeni! Pridite v obilnem številu!

I V Ljubljano jo dajmo, je naslov Ogrinčevi burki v treh dejanjih, ki jo uprizori Franciška prosveta v nedeljo, 22. nov. ob 5 popoldne v franciškanški dvorani. Vstopnice dobi v predprodaji v trgovini Šilfigoj in v nedeljo od 9.—12. ure ter dve uri pred predstavo pri blagajni franciškanške dvorane.

I Koncerti in gledališke predstave imajo polno obiskovalcev. Tudi naša likovna umetnost zasluži, da se zanimamo zanjo. Te dni je v Jakopičevem paviljonu razstava del četvorice slovenskih likovnih umetnikov Kalin, Kregar, Omersa, Putrih. Obiščite razstavo! Posebno ugodna prilika bo v nedeljo, ko bo imel vodstvo priznani slovenski umetnik akademski slikar prof. Ivan Vavpotič. Vodstvo, ki bo prav gotovo zelo zanimivo, bo danes popoldne ob 11 v Jakopičevem paviljonu.

I Rokodelski oder. Nepozabna ostane vsakemu gledalcu srčkana porednica Roksi z njenimi dražetnimi domisleki, ki povzročajo njenim staršem neprijetno zaskrbljenost, a končno razvežejo vse dejanje v lepo idilo družinske sreče. Danes, v nedeljo, ob pol 5 bo »ROKSI« zopet žvrgolela na Rokodelskem oderu.

I Matineja mladinske igre »Snežuljčica« v starih P. Golie bo danes ob 10.30. Osebe: Snežuljčica — V. Juvanov, kraljica — Sancišina, maršal — Lipah, lovec — Gregorin, Frice — Raztresen, France — Potokar, Košič, kraljevič — Benedičič, prvi škrt — Podgoršek, drugi škrt — J. Boltarjeva, tretji škrt — Bajde.

I Jurčič-Golia: »Deseti brat«. Dramatizacija romana v 16 slikah. Osebe: graščak Benjamin — Bratina, graščakinja — Gabrijelčičeva, Manica — Levarjeva, Balček — Bajde, Dolef — Lipah, Piškav — Peček, Marjan — Verdonik, Martinek Spak — M. Skrbinišek, Kvas — Drenovec, Krjavelj — Ceasar, Matevžek — Kosič, Miha — Potokar, Dražar — Raztresen, Krivec — Plut, Krivčevka — P. Juvanov, Franca — Sancišina, Obrščak — P. Kovič, kmeta — Brezigar, Gorinšek, dekle — J. Boltarjeva, sodnik — Nakrest, kmetici — Starčeva, Gorinškova, lektorica — Kraljeva. Režiser: prof. O. Šest, scenograf: inž. E. Franz.

I Predprodaja vstopnic za Miklavžev večer, ki ga priredi Franciška prosveta v soboto, 5. decembra in nedeljo, 6. decembra, obakrat ob 4 popoldne, bo od četrta, 26. novembra dalje od

Višji pilot Carlo Emanuele Buscaglia (s čepico), ki je padel pri zadnji akciji proti angleško-amerškemu brodogojstvu.

4—6 popoldne vsak dan pri blagajni franciškanške dvorane.

I Učite se strojepisja! Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaj prično 23. in 24. t. m. Najuspešnejša desetprstna učna metoda. Specijalna strojepisna šola: Največja moderna strojepisnica, stroji raznovrstnih sistemov. Računski stroji! Vaje po diktatu. Učnina zmerna. Vpiše se lahko vsakdo, za dijake (-inje) poseben oddelek. Zahtevajte nove prospekte s slikami: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Domobranska cesta 15.

I Premierski kinematografi Matica, Union in Sloga opozarjajo cenj. občinstvo, da bodo od nedelje, dne 22. t. m. dalje matineje zopet v Unionu ob 10.30 popoldne namesto ob 10; ostale predstave ostanejo nespremenjene ob 13.30, 15.30 in 17.30. Kino Matica in Sloga pa matineje ob 10.

I Plin ob letalskem napadu. V primeru letalskega napada bo mestna plinarica takoj po sirenskem ali drugem signalu zaprla dovod plina v mesto, tako da v omrežju in v hišnih vodih ne bo plinskega pritiska. Zato bodo pri strankah ugasnili vsi gorilci in tudi prižigalni plamenčki. Ko bo pa dan znak, da je nevarnost napada minila, bo dotok plina zopet normalen. Zato, da ne bi uhajal plin iz odprtih gorilcev, ki so bili ob začetku napada v rabi, opozarjamo, naj bo prva skrb gospodinj, da ob letalskem napadu v stanovanju zapre vse plinske pipe in pipice, a če tega ni mogoče takoj storiti, naj to stori vsaj takoj po vrnitvi v stanovanje. Če je v stanovanju vonj po plinu, je treba najprej odpreti vsa okna, šele tedaj pa smemo odpreti tudi električno luč, ko ne diši več po plinu, da ne bo iskra v stikalu povzročila eksplozije. Opozarjamo, da je treba tako postopati tudi pri vajah za zaščito pred letalskimi napadi, ker bo tudi ob takih vajah plin na dano znamenje zaprt.

I Starši dijakov srednjih, trgovskih, strokovnih, ljudskih šol — pošljite svoje sinove in hčerkice v Korepetitorij. Dnevno pripravljamo dijake (-inje) iz vseh predmetov (razlaga, izraževanje, naloge). Za vsakega vodimo kontrolo na šoli, katero obiskuje. Po učenem načrtu pripravljamo privatiste in one, ki ne obiskujejo redne šole. Prijavljajte dnevno: Korepetitorij, Mestni trg 17-I, od 8—12 in od 14—16.

I Spored jutrišnjega simfoničnega koncerta ima dva dela. V prvem delu se bo izvajala veličastna Beethovnova Tretja simfonija Op. 55 v Es-duru, drugi del pa prinaša Cherubinijevo uverturo k operi Anakreon in Smetanovo simfonično pesnitev Iz čeških logov in gajev. Velik simfonični spored, za katerega moramo biti naravnost hvaležni prrediteljem letošnjih simfoničnih koncertov, v prvi vrsti pa članom radijskega in opernega orkestra, ki sestavljajo simfonični orkester. Njihova resnična poštenost in ljubezen do stvari nam bo nudila letos vrsto pravih, umetniških večerov. Začetek koncerta bo jutri zvečer točno ob 18 v veliki unisonski dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

I Pr-skrbimo se z repo, korenjem in zeljem! Gospodarska zveza, ki je brez dvoma najboljša gospodarska posredovalka med nižjimi sloji, je zadnje tedne uvozila iz dolenske okolice 20 vagonov jabolč in jih razdelila med 6000 odjemalcev. Zdaj je zaloga jabolč posla in bodo na razpolago le še, če jih bo še mogoče kaj nakupiti na Dolenjskem, pač pa se je Gospodarska zveza preskrbela z zadostno količino korenja in repe, v kratkem pa bo verjetno imela tudi na razpolago kolerabo in zelje po maksimalnih cenah. Vsi tisti, ki imajo premajhne zaloge krompirja, naj se založe s korenjem in repo, kar se da mešati s krompirjem, da bodo s prehrano dalje oskrbljeni. Tudi rejci malih živali imajo priložnost, da se preskrbe s hranilom za male živali. Korenjenje se zaenkrat dobi v vsaki količini, kot ga kdo želi. Vse to prodaja Gospodarska zveza na mestni tržnici in v svojih eklatirnih v Majstrovih ul. 10.

I Naročajte takoj, najkasneje do 1. decembra inozemske časopise — strokovne in druge — za prihodnje leto preko knjigarne Kleinmayr & Bamberg, Miklošičeva cesta 10.

I Jezikovni tečaji — italijanski, nemški, francoski itd. — v središču mesta pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2 — prično v kratkem. Pouk popoldne, popoldne ali zvečer (po želji) v začetnem, nadaljevalnem ali konverzacijskem oddelku. Najuspešnejša učna metoda. Tečaji so uradno dovoljeni. Vpisovanje in informacije dnevno do 19. ure.

I Sobotni trg. Zadnje dneve zaradi mraza ni bilo na gobjem trgu nikake izbire raznih užitnih gob. V soboto je bil trg nekoliko založen z raznimi gobami, zlasti je bilo mnogo ježev in sivk, za katere je še vedno največje zanimanje, kajti te gobe so pripravne za vlaganje in dolgo obstanejo. Zivilski trg je bil splošno dobro založen z razno zelenjavo. Mnogo je bilo endivije, ki jo hite prodajati, posebno ono, ki je bila vzmljena. Na prodaj je še vedno mnogo zelene paprike, ki pa ne gre tako v dober kup, kakor je bilo to prejšnje mesece. Je pa še vedno dobra in ji marzlo vreme toliko ne škoduje.

I Naše prednosti. Umetniško izdelana fotografija, po nizki ceni, v najkrajšem času. Dijaki popust 20%. Ob nedeljah atelje odprt ves dan. — Kocmur Marjan, fotografija, Društvena 34 — Prešernova 9.

I Težko živite brez znanja modernih jezikov, zlasti italijanske, nemške in francoske. Zato se prijavite čimprej v Korepetitorij na Mestnem trgu 17-I, kjer po dobri metodi poučujemo vse moderne jezike. Vodimo začetne, nadaljevalne in konverzacijske tečaje. Honorar zmeren. — Vpisovanje dnevno od 8 do 12 in od 14 do 16.

I Precej premožljivih ogorkov (leša) ima mestna elektrarna na dvorišču mestne elektrarne centralne. Vsak interesent jih dobi zastoj, le nalaganje in prevoz mora oskrbeti sam.

Naznanila

GLEDALISCE: Drama. Nedelja, 22. nov. ob 10.30: »Snežuljčica«. Mladinska igra. Izven. Zelo zanimivo. — Ob 15: »Deseti brat«. Izven. — Ponedeljek, 23. nov.: Zaprt.

Opera. Nedelja, 22. nov. ob 15: »Slepa miša«. Opereta. Izven. Cene od 24 lir navzdol. — Ponedeljek, dne 23. novembra: Zaprt.

ROKODELSKI ODER. Sedanji čas poseja zopet več pažnje in spoštovanja družin. V tej osnovni slovenske družbe je vsa sreča doma. Tudi trenutna nasprotnost se v razumevalni ljubezni najprej urede. Z veselja stališa obravnava to snov ljubezniva komedija: »Roksi«, ki jo bo danes v nedeljo ob pol 5 popoldne uprizoril »Rokodelski oder«.

RADIO. Nedelja, 22. novembra: 8 Napoved časa — poročila v italijanski — 8.15 Koncert organista Amalija Fardinija — Prenos pete mase iz bazilike Presv. Ožanjenja v Firenzi — 12 Razlaga evangelija v italijanski (O. G. B. Marino) — 12.15 Razlaga evangelija v slovenski (O. G. Sekovanič) — 12.30 Poročila v slovenski — 12.45 Komorna glasba — 13 Napoved časa — Poročila v italijanski — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski — 13.20 Izgledi pred mikrofonom — 13.40 Godalni orkester vodi dirigent Spaggiari — 14 Poročila v italijanski — 14.15 Koncert radijskega orkestra in komornega zbora, vodi dirigent D. M. Sijane — Slovenska glasba — 15 Poročila v slovenski — 17.15 Hribar Cita: Izobrazba kmečke gospodinj — predavanje v slovenski — 17.35 Pisana glasba — 19.30 Poročila v slovenski — 19.45 Simfonična glasba — 20 Napoved časa — poročila v italijanski — 20.30 Komentar dnevnih dogodkov v slovenski — 20.45 Filmska glasba izvala orkester pesmi, vodi dirigent Angelini — 21.15 Predavanje v slovenski — 21.25 Koncert pianista Bojana Adamiča — 22 Koncert klasične italijanske glasbe — 22.45 Poročila v italijanski.

Ponedeljek, 23. novembra: 7.30 Lahka glasba — 8 Napoved časa — poročila v italijanski — 12.20 Plošče — 12.30 Poročila v italijanski — 12.45 Operetna glasba — 13 Napoved časa — poročila v italijanski — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski — 13.25 Orkestralna glasba — 14 Poročila v italijanski — 14.15 Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijane — Glasba za godalni orkester — 14.45 Operna glasba — 15 Poročila v slovenski — 17.15 Poročila v italijanski — 17.30 Pet minut gospoda X — 17.35 Koncert kmečkega tria — 17.35 Koncert violinista Enrica Romanija — 18 Prenos iz unisonke dvorane v Ljubljani. Simfonični koncert vodi dirigent D. M. Sijane — 19.30 Poročila v slovenski — 19.45 Pesmi in napeti — 20 Napoved časa — Poročila v italijanski — 20.30 Komentar dnevnih dogodkov v slovenski — 20.30 Vojnaška pesmi — 20.45 Simfonično-vokalni koncert vodi dirigent Simonetto — 21.50 Skupino madrigalistov »Citta di Milano«, vodi dirigent L. Castelazzi — 22.10 Predavanje v slovenski — 22.20 Novi orkester vodi dirigent Fragna — 22.45 Poročila v italijanski.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Sušnik, Marjini trg 5; mr. Deu-Klanjšček, Gosposvetska c. 4 in mr. Bohine, ded. Cesta 29, okt. 48. — V ponedeljek: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Viš, Tržaška cesta 48.

Z Vrhnike

Naročite Slovenčev koledar za l. 1943 pri donaški Slovenca ali Podlipska cesta 9.

S Spodnjega Stajerskega

Umrla je v Radečah pri Zidanem mostu gospa Pohar Marija, roj. Bevk, v 83. letu starosti. — V Mariboru je umrl g. Maks Merčun, višji davčni kontrolor v poklju. Svojčas je dal čas služboval v Brežicah pri davčnem uradu in na Gornjem Stajerskem v raznih krajih, dalje v Celju, Mariboru in v Murski Soboti. Bil je izvrsten uradnik svoje stroke ter zelo blag značaj. Mnogo se je tudi udeleževal v raznih društvih, kakor v Mariboru pri Glasbeni Matici in v Murski Soboti pri uradniški menzi in v drugih ustanovah. Naj v miru počiva!

Iz Hrvaške

Imenovanje hrvatskih članov za hrvatsko-bolgarsko kulturno komisijo. Zaradi izvajanja kulturnega sporazuma, sklenjenega med hrvatsko in bolgarsko vlado, je imenoval hrvatski prosvetni minister za člane mešane hrvatsko-bolgarske kulturne komisije Josipa Miljkovića, izrednega poslanika in opolnomočenega ministra, glavnega ravnatelja za ljudsko izobrazbo Mihovila Katana in referenta za kulturne stike z inozemstvom in prosvetnem ministru Ivana Esiha.

Zadušnica za pok. Rudolfa Boiča. Dne 16. t. m. je bila v zagrebški grško-katoliški cerkvi zadušnica za pok. Rudolfa Boiča, bivšega glavnega urednika sarajevskih dnevnikov »Hrvatski Dnevnik« in »Sarajevski Novi List«. Boič je umrl pred letom dni. Na papeškem vseučilišču Gregorianum v Rimu je postal doktor teologije Stjepan Lacković, zagrebški nadškofijaki tajnik.

K razstavi v Jakopičevem paviljonu: Zdenko Kalin; Travica.

Med mešetarji vohunov

Ko sem stopil zadnjič v bar Bosco, nisem vedel, da je Oton mrtov. Ali je res umrl? Ali je njegov nekrológ v Franciji le prevara? Saj je bilo v Kettijevu prav tako; da so jo ustrelili, so poročali listi. In o Lucijeni Boyerjevi so pisali, da je umrla od žalosti. Danes pa zopet obe pojeta v radiju. Pri umetnikih res nikoli ne veš, pri čem si! In Oton, mešetar, tudi on je bil svoje vrste umetnik. Ko sem stopil v bar in zagledal njegov beli jopič, ki se je odražal od ozadja, kakor bela lisa, sem takoj opazil, da z možem nekaj ni v redu. Bil je prepreden in zmeden. Zdelo se mi je, da se je postaral kar za pet let. Tudi bar se mi je zdel ves spremenjen. Police v baru so bile prazne. Le nekaj steklenic cenenih likerjev je stalo tu in tam na polici. Kljub temu pa je bilo v baru polno gostov, glasno so se pogovarjali in zabavali. Cudil pa sem se, da stoji tu nov lep klavir. Tudi igralce je bil nov. Bil je prileten človek, a čedno obleden. Sedel je pred klavirjem, obrnjen s hrbtom proti glasbi; zamisljeno je ogledoval svoje lakaste čevlje, ki so se svetili. Čevlji in obleka, vse je bilo staromodno, vendar čedno in dobro ohranjeno.

Gostje so bili večinoma boljši ljudje. Ko sem vstopil, so se pozorno ozrli na mojega spremljevalca, ki je bil kaj slab obleden. Njegov jopič iz antilopinih kož je bil precej oguljen, kravata je bila slabo zavezana in pomečkana. Ni pa bilo videti, da bi bilo to goste motilo. Jaz pa sem bil bled, skoro pepelnate barve v primeri z zagorelimi obrazi gostov, ki so sedeli okrog miz. Sedel sem v kot ob blagajni, prijatelj pa se je ustavil na sredini dvorane. Sun v dvorani je ob najinem prihodu potihnil. Prijatelj se je zamislil. Čez nekoliko časa pa je poklical: »Cicala!»

Kakor v telefonu je odjeknil njegov glas. — Gostje so se ozrli.

»Ali je to francoski kopališki bar Bosco v Saint-Jean-de-Luzu, ki je oddaljen komaj nekaj kilometrov od bojišča?« se je začudil prijatelj. Gostje so molčali. Prijatelj pa je povedal, da je v Španiji izbruhnila revolucija. Gostje niso bili nič preveč začudeni. Zdelo se je, da so kaj takega že pričakovali. Presenetilo pa je poslušavce, ko so slišali, da je Francija na strani levičarjev. Se teje je bilo pojasniti gostom, kako in zakaj so skoro vsa tuja poslanstva uklinila preselitev svojih uradov v notranjost Francije.

Moj prijatelj je hotel na kratko pojasniti. Kakor koli — v tem prostoru so se zbirali gostje z vseh vetrov sveta. Tu so bili poslaniki, časniki, trgovci, razni verižniki, zastopniki tovarn orožja, izizvači barabe in vohuni.

Novica ni zbudila posebnega začudenja. Dobro oko si moral imeti, če si hotel videti, kako je novica vplivala na skupine in na posameznega gosta. Moj prijatelj je uganil vsako misel na obrazih teh ljudi.

Nekateri dvomljivo so se pomaknili v ospredje, da bi prisluškovali uganjam.

»Tukaj je vse polno sumljivih oseb,« je nadaljeval prijatelj svojo obtožnico. »Veliko je tu tujcev. Vsi imajo trgovske zveze s tujino in skrivne zveze z lastnikom bara, ki opazuje vsakogar, ki prihaja in odhaja. Zdi se mi, da ima vse lepo na nitki...«

Ozrl sem se, da bi pogledal lastnika. Videl sem, kako je razprostrl roke, kakor bi se hotel braniti. Ko sem ga opazoval, se mi je zdelo, da se nam posmehuje. Ozrl sem se na prijatelja, ki je nemoteno nadaljeval. Načel je bil več košljivih vprašanj. Razkrival je grozne stvari; razne trgovske in politične tajne in poslovanje različnih sleparjev, ki so pod pretezo, da so turisti, časniki ali pa diplomati, preplavljali dežele, vse je vedel, kar se je dogajalo. Vedel je povedati o številnih izgubah pri igri; o osebah, ki se skrivnostno izginile; o koristolovcih in o verižnikih. Vedel je povedati o skrivnih prehodih sovražnika na bojišče. Molče so poslušali gostje. Vendar so se delali, kakor, da se vse to njih prav nič ne tiče. »Saj pretirava! Saj se mu blede!«

Od zadaj se mi je približal lastnik bara. Nisem vedel, kaj naj mu rečem. »To je pravo gnojišče!« sem mu rekel.

»Ali so vam ti kraji znani?« me je vprašal.

»Saj ste časniki, jeli-te?«

Seveda poznam deželo in ljudi, toda ne toliko, kolikor se je zdelo lastniku. Ko bi veaj njega bolje poznal!

»Jaz sem Oton,« mi je rekel lastnik. Prisiljeno se je nasmehnil. »Saj veste, kdo je Oton!« je še pristavil. Potem je hotel vedeti, kaj mislim, kakšne narodnosti, da je. »Da se vem ravnati!« je poudaril. Nisem razumel, kako to misli. Pa me tudi ni dosti brigalo, od kod je. Ali je Švicar, kakor so mislili njegovi francoski gostje, ali da je Francoz, kakor so menili Nemci, ali da je Nemeč, kakor so eklepali Angleži. Rekel sem mu, da me ne zanima. Nič ni bil videti užaljen.

»Naj le govorijo, da vohunim, in za koga vohunim! Jim bom že še zavezal jezike! Tudi vi ugrabite. Slučajno ste prišli sem; prvokrat me vidite, in prvokrat govorite zdaj z menoj. Zdaj ste slišali, kaj je govoril o meni vaš prijatelj. Saj niti ne veste, odkod je Oton, ne veste, ali je jud ali je bastard ali je renegat. Jaz sam vem, kdo sem in kaj sem.«

Prenehal je govoriti. Tudi moj prijatelj je utihnil. Zmotil ga je fant, ki se je primotal skozi vrata in ponujal omizju cigarete. Moj prijatelj mu je strogo rekel: »Pusti cigarete, kamor si jih položi; kadili bomo pozneje.« Vsa dobra volja ga je minula. Zdaj je rekel, naj se vsi odstranijo, da bodo lokal očistili smeti in čikov. Ponižno in tiho so se odstranili gostje. Sli so, da se sprehodijo po Boulevard Thiersu. Moj prijatelj pa je vpil za njimi. »Čez deset minut se morate vrniti!« Besen je pritekel k moji mizi in me vprašal, kaj mi je ves ta čas pripovedoval lastnik bara.

Oton je izbruhal vse iz sebe, kar ga je tiščalo že nekaj dni sem. Ni mu šlo v glavo, da mora veljati vedno za neljubno osebo. Ali se mu res bere na velu, da je ovađuh. Bezničar je bezničar! Ni prvokrat, da je vohunil. Počasi ti pomiva steklenice in streže, zdaj prijazno, zdaj čedno, kakor so mu zdi, da bo gostu po volji. Pa tudi pretkano se vede, kadar nanesa n. pr. slučaj, da se uiseta v njegov lokal obenem vrag in škof in se priseda drug poleg drugega. Ve vam povedati, kako je s tekmami, kdo je plavalaska, ki sedi pri sosedni mizi. Lastnik bara je resna in važna osebnost, kaj bi jo blati! Ali nimate dovolj vohunov za naše potrebe? Ali je mogoče potreben ravno mojemu prijatelju za njegove namene?

Prijatelj ga je prekinil. Navsedel je dokaze, mene pa je poklical kot pričo. Po vesti ni bil mogel pričati, da je Oton res vohun. Tako, kakor tudi nisem vedel, ali je Oton Švicar, Francoz ali Nemeč. Toda Oton je bil dvoičen in skrivnosten človek. Vsem je bilo znano, da je imel Oton zveze z Knikerbockerjem od »International News Service«, ter z Ward Pricejem od »Daily Maila«. In ako bi se ne vedelo, da je poslanik Združenih držav govoril Otonu z ozirom na Franca in glede odbora za nevmešavanje, bi se ne bilo moglo izteči tako, kakor se je izteklo. »Ali niso bili tajni pogovori med vsemi temi osebami,« mi je rekel prijatelj. »Pa reci, če ni res tako!«

Slišal sem, ko sta govorila Oton in Knikerbocker, toda vse druge stvari. Stal sem ob pultu, ko je nekega dne prišel Ward Price in prosil Otona, naj mu da listek za tekno v Baioni. Rekel sem, da grem telefonirat Hotel sem preprečiti, da bi mi lastnik znova pripovedoval o svojem prvemerečanju s Hindenburgom, ali pa kakšno smešnico na Runcimana. Moj prijatelj pa me je gledal ježno in nezaupno.

»Prav meni je povedal smešnico na Runcimana,« se je oglasil lastnik bara. »Ali veste, kaj sta mi povedala onadva na uho? Kvante, svinjarije. Ali veste, o čem sta govorila? O ceni jaje. In ko sta pobrskala po denarnici in izvlekla deset lir za cigarete, sta šla. Če mislite, da se tako vohuni, že malo veste. Jaz vam tako povem, da mi moja vest ne da, da bi vohunil. Rečem vam še enkrat, da ne vohunim, da ne bom vohunil, da ne maram vohuniti! Oprostita, gospoda, in mir besedi!«

Gosta sta se naglo vrnila k svoji mizi. Začudeno sta gledala lastnika bara, smilil se jima je. Ko je utihnil, so gostje stikali glave in ga hvalili. Prijatelj jih je slišal in ježno je vzklilnil: »Cicala!« Zvonec je zapel. Gostje so utihnili.

Moj prijatelj se je obrnil k lastniku bara in mu rekel, naj gre k vragu. Lastnik bara je zmignil z ramo in je šel ven na Boulevard. Poklical sem ga: »Oton!« Ni se ozrl, kakor da ne bi slišal.

Moj prijatelj je pričel kričati. »Tukaj sem jaz gospodar. Ali smo tu, da delamo, ali da slepomišimo z vohuni. Ali smo tu, da se gremo film in teater?« Zdelo se mi je, da gleda prav mene. Zardel sem, bil sem jezen in v zadregi.

Kakor da sem ga jaz prosil, naj me vzame s seboj! Srečal sem ga po več mesecih. Prijel me je pod pazduho in me vlekel v tramvaj. Potem je pričel: »Ali se spominjaš, kakor je bilo tam in tam?« Govorila sva o španki vojski, ki jo je on doživel kot filmski fotograf, jaz pa kot časnikar. Potem mi je pripovedoval, da sestavlja film, ki bo vseboval vse, o čemer sva tu govorila. Tudi Saint-Jean-de-Luz, kjer sva se mudila med vojno kot vojna poročevalca, bo na filmu. In bar Bosco, s svojimi slikovitimi gosti, z garderobjerko in z lastnikom bara, Otonom, bo vmes. »Oton?« sem se začudil. Radoveden sem bil, kako bo vse to videti. Nikoli nisem posvečal posebnega pomena vsem tem storišam o vohunstvu, najmanj pa v deželi, ki se mi je zdelo kakor oder za opereto, dežela, ki je polna tajnih agentov, ki so kar preveč očitni, kakor n. pr. apasi v Parizu, in pocestnice, ki jih razkazujejo, oziroma opozarjajo nanjo tujce in turisti.

Mogoče, da je tudi Oton deloval za Syndique d'Initiative di Saint-Jean-de-Luz. Ako ste obiskali, pol ure pred špansko revolucijo, obato Basca, s kazinami, bari in slavnimi vohunkami, z raznimi lepaki Deuxieme Bureauja, Secret Service, Gerechtigkeit in Gerechtigkeit, po čem že veste. Pocestnice, ki so obtelece kot Mata Hari ali »gospodična dokle«, stanujejo v prerapoljenih hotelih, kjer je kar mrgolelo »ugrednih« osebnosti političnih in časnikarskih. Knikerbocker je stanoval v hotelu »Celtic«, Ward Price v hotelu »Britanija«.

Pojdi, da vidiva, kako si Ward Price natika monokel, in kako se Knikerbocker pripravljala, da bo pil whiskey, mi je rekel prijatelj. Povedel me je v barsko gledališče, za kulise bara »Basco«. Pojasnjeval mi je dejanja, preden so se prikazali resnišni igralci. Potem sva napravila zmedo. Mene je pograbilo in sem igral. Pa tudi moj prijatelj se je navdušil. Stopil je v ospredje in je govoril in povzel vse to, kar l. 1937. ni mogel povedati. Zdaljim je zmetel vse v lice, vse, kar je mislil. Čudno pa je bilo, da gostov iz l. 1937. ni kar nič prizadelo. Razumeli pa so, da se nanaša najina predstava na l. 1937. Tudi dva trapasta yankeja sta bila pri predstavi. La celo pariški apasi so nas okradli. Toda ob koncu predstave smo dobili svoje deravnice povrnjene.

Jaz sem igral osvoboditev Otona. Ne zato, ker bi mi bil Oton tako pri srcu. To sem storil zato, da sem se masevali nad temi trapastimi gosti. In prav tačrat ko sem videl Otona iti skozi vrata tega, tako malo ugodnega bara, sem pomislil, da se je Oton napotil kakšni boljši, bolj čestni bodočnosti nasproti. Tedaj mi je poklical moj prijatelj režiser v spomni čas od l. 1937. do l. 1942, ki ga je vjel na svoj film.

Jezen sem bil. Najbrž niti ne pojdem gledat tega filma. Ze zaradi tega ne, ker sem izvedel, da so včeraj Otona, pravega Otona — ustrelili. Slučajno sem za to izvedel; povedal mi je to neki moj tovariš, ki je bil prisoten. Ni pa vedel povedati, kdo ga je dal ustreliti — ali Nemci, ali Francozi, ali Angleži. Tako se tudi ni izvedelo, ali je bil Oton Francoz, Švicar ali kakšne druge narodnosti. Tudi ni bilo jasno ali je res vohunil in za koga. Res je bil skrivnosten človek, in vse, kar je delal, je imelo videz skrivnostnega pa naj vam je priskrbel listek za tekno, ali kar koli. Ker so ga ustrelili, je bil gotovo kriv. Leta 1937. se mu je dobro godilo, zdaj pa ga je doletela uroda.

Mogoče, da je nameraval zaslužiti denarja, da bi se ustanovil družino. Biti lastnik bara, kar tja v en dan, to ne bo držalo. Kdo in kaj je bil Oton, pa je ostala tajna. Prišli so ponj in ga ovedli na strelišče. Pok puške je povzročil komaj toliko šuma, kolikor ga je bil skrivnostni lastnik bara navajen v svojem baru v Saint-Jean-de-Luzu leta 1937., kadar je prišel v bar Ward Price od Daily Maila z monoklom na očesu in svetloasi Knikerbocker od International Newsom, ki sta naročila po štirindvajset steklenic šampanja in so trčali zamaški proti stropu na čast španski republi-kancem. »Gazzetta del Popolo«, Paolo Fabbri.

Kako najbolje uporabiš razne odrezke blaga

Ščasoma se v slehernem domu nabere množica odpadkov različnih tkanin, batista, platna, kretona ali volnenega blaga, ki so ostali od šivanja oblek. Te odrezke spravimo za čas, ko bo treba mogoče tista oblačila zakrpati ali podaljšati. Dobro je, če to zalogo krp od časa do časa pregledamo in premislimo, kaj bi se dalo storiti z njimi.

Vse te reči imajo svojo vrednost in treba je dobro preudariti, kako jih uporabimo. Iz dveh kosov kakega pralnega blaga se da napraviti otroška obleka ali srajca za dečka. Iz majhnih kosov batista ali pikeja utegneš narediti ovratnike ali kak drugačen okras za obleke.

Iz velikih kosov belega platna, ki so nam ostali od rjuh, napravimo športne bluže zase in za otroke, ali spodnje moške bluze ali prtiče, ki jih okrasimo z vezinami. Iz ostankov batista v različnih barvah si naredimo blužo, tako da se bodo barve ekdale — ali pa okrasni predpasnik za deklice. In tako je še množica raznih domislekov, tako na primer narediš iz stare epalne srajce ponočno obleko za deklico in podobno. (Glej sliko!)

Olje iz grozdovih pečka

Marsikaj smo časih zavrgli, kar zdaj uporabimo za hranivo. Sem spadajo pečke grozdja, ki se da iz njih narediti izvrstno olje. V velikih vinorodnih krajih v južni Franciji, Španiji in Italiji, zlasti še v Kaliforniji, že več desetletij pridobivajo olje iz grozdovih pečk. V ta namen dajo pečke v posebne stroje, kjer se pečke olupijo, nato posušijo, zmlejejo, s toplo vodo ovlažijo, nakar dajo to kašo v vreče in v stiskalnice za olje, ki priteče iz njih zelenkasto-rumeno, izčiščeno, okusno in oljnatu olju sljčno olje.

Pridobivanje olja iz grozdovih pečk je že jako staro in v srednjem stoletju so ga v Italiji že poznali, dasi je prvo veliko tozadevno podjetje nastalo šele l. 1800 in sicer v Alibiju. Nato so začeli pridobivati olje na ta način tudi v Nemčiji, kjer je zdaj že splošno znano. Izračunali so, da dobimo iz 40.000 stotov grozdja 15.000 stotov posušjenih pečk. Iz 100 kg pečk pa pride 10 do 18 kg čistega olja.

Kako spraviš posušeno sadje in zelenjavo

Važno je, da vsakršen sadež, ki ga posušiš, pravilno shraniš in sicer v zračnem, suhem in ne pretoplem prostoru.

1. Vrečice iz blaga, ki propuščajo zrak, so pripravne za fižol, jabolka, hruške, špinačo, lipovo cvetje, divjo meto itd. na zračnem prostoru.

2. S papirjem obloženi leseni zabojčki so primerni za posušena jabolka, hruške, češnje, marelice in razna zelišča. Najboljše je, da sleherni vrsto daš v celulozne vrečice in položiš v zabojček.

3. Vrečice iz celuloze, škaflice iz kartona so pripravne za suho sadje vse vrste, za zelišča, paradižnike, gobe. Shraniš jih v šrambi, v zabojčkih, pa nikoli tako, da bi svetloba naravnost padala nanje.

4. Dobro zaprte steklenice ali kozarci so potrebni samo za močno dišeče rastline, kot je majaron, rožmarin, timijan itd.

Križanka št. 62

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20				21				22				23				24		
25					26				27				28					
29	30				31	32		33	34				35	36			37	
38		39	40			41	42			43	44			45	46			47
48			49	50			51	52			53	54			55	56		
57					58				59					60				
61						62					63				64			

Vodoravno: 1. poželenje, strast, 4. del noge, 8. kraj v Bosni, 12. nevestina oprema, 16. vrsta maščobe, 20. del njive, 21. bajeslovna oseba, 22. gruča, gruda, 23. pralna potrebščina, 24. kraj na Gorenjskem, 25. pristanišče na Japonskem, 26. Shakespeareova oseba, 27. krompirjeva jed, 28. mlaka, 29. reklamna listina, 32. prometno sredstvo, 34. del voza, 36. znameniti župnik homeopat, 38. oseba iz Gotovčeve opere, 40. bližnja sorodnica, 42. evropska reka, 44. spletni lasje, 46. moško ime, 48. del ust, 50. sivkasta krava, 52. trop živine, 54. vojaški oddelek, 56. staroslovansko bivaljsko umrlih, 57. matematični izraz, 58. ptica pevka, 59. svetopisemski kraj, 60. neumnost, 61. vrsta davščine, 62. jezero v Abesiniji, 63. izraelska žudežna jed, 64. slovenski književnik izza Ilirizma.

Navpično: 1. slovenski dnevnik, 2. trda snov, 3. izraelski kralj, 4. okras, 5. sosed Izraelcev, 6. gruča pticov ali čebel, 7. kos blaga, 8. glasbilo, 9. prebivalec iz okolice, 10. del sode, 11. starogrijsko božanstvo, 12. umetnostni slog, 13. prebivalec neke celine, 14. podoba, oblika, 15. mohamedanski bog, 16. afriško pristanišče, 17. lahka kovina, 18. kraj na Notranjskem, 19. arabsko moško ime, 30. del amfiteatra, 31. živinska

krma, 33. del morskega gibanja, 35. starogrška boginja, 37. starogrška pokrajina, 39. gora na Koroskem, 41. kvartaški izraz, 43. svetopisemska oseba, 45. najmanjši del snovi, 47. pripadnik izumrlega naroda, 49. stara množina besede oče, 51. turški gospodar, 53. žensko ime, 55. vrsta papirja.

Rešitev križanke št. 61

Vodoravno: 1. šolar, 6. mlaj, 10. ilok, 14. klasič, 20. Igor, 21. Oran, 22. atom, 23. oreh, 24. Ida, 25. lev, 25. a smeh, 26. tlak, 27. esej, 28. Obir, 29. ilo, 31. tank, 33. reka, 35. dete, 37. kila, 38. Homer, 40. Alan, 41. Aman, 42. Ararat, 44. Osaka, 46. Laba, 48. roka, 50. Danica, 52. dera, 53. nada, 54. beda, 55. dota, 56. jen, 57. Ala, 58. čaka, 59. tona, 60. ralo, 61. lava.

Navpično: 1. šilih, 2. ogel, 3. lov, 4. Are, 5. romar, 6. mrena, 7. Lah, 8. Ant, 9. Jalen, 10. Itaka, 11. lok, 12. Ome, 13. kosom, 14. Kreta, 15. lej, 16. Aho, 17. Sibirija, 18. idila, 19. kara, 30. omara, 31. tekač, 32. klada, 33. rabat, 34. anoda, 35. Dakar, 36. Erato, 37. kanal, 39. osel, 43. Tana, 44. oda, 45. Ana, 46. lak, 47. Abo, 48. Ren, 49. Ada, 50. Dol, 51. cev.

Cokle

Stric se je grel pred hišo na jesenskem soncu. Ves dan je sijalo, ker je bilo počelje na južni strani. Ob popoldnevih je stric Toneje sedel na klopi in gledal v modro nebo. V varstvo so mu dali malega Zdravka, ki je sedel na tleh in se igral. Včasih ga je stric poseadil na kolena in mu pripovedoval pravljice. Zdravko ga je verno poslušal. Pred njegovimi očmi so vstajali gradovi in lepe vile so se sprehajale po gozdu, škrali so vodili malega dečka po razsvetljenih podzemskih jamah.

»Zakaj pa jaz ne srečam nobenega škrala,« ga včasih sprašuje Zdravko.

»Tebi ni tega treba, ker te mi varujemo. Čez dan si pri meni in pazim nate, zvečer pa te tvoja mama spravi v posteljo,« mu je odgovarjal stric.

Tako sta se pogovarjala. Včasih je Zdravko hotel, da bi mu stric pripovedoval o širnem svetu, kjer je hodil dolga leta. Hotel je vedeti, kakšno je življenje tam za gorami, ali tudi tam sijje sonce in ali so hiše ravno takšne kot pri njih doma. In stric mu je na dolgo in široko pripovedoval, kako je drugje, pripovedoval mu je o velikem morju, po katerem se vozijo z ladjami. Tam je sama voda, okrog in okrog ne vidiš drugega kot morje. Marsikaj se je naučil Zdravko iz stričevega pripovedovanja.

»Ali tudi drugje nosijo cokle, kot pri nas?« je vprašal.

»Tudi ponekod, a povsod ne. V vročih deželah hodijo leti in dan bos, ker je tako vroče in ne poznajo zime in mraza. Tam na severu pa so vedno obuti v kožuhovinate škornje, ker je večin mraz, in sneg nikoli ne skopni,« mu je odgovoril.

»Stric, veste kaj...«

»Kaj pa, Zdravko, kaj poveš, kaj bi rad?«

»Tudi jaz bi rad imel cokle. Veste, take lepe izrezljane, kot jih nosijo Knezov stric. Ali mi jih boste naredili?« je prosil.

»A, tako, cokle bi rad? Pa saj še boš težko hodil v mehkih čevljih, cokle so pa pretežke za tvoje male noge.«

»O, ne bom jih izgubil! Vsi naši jih imajo,

samo jaz ne. Dajte, etrie, naredite jih še zame. Vi ne veste, kako rad bi jih imel.«

»Pozimi, ko bomo vsi sedeli v hiši, ti jih bom naredil, če si jih že tako želiš. A, glej, če jih pušiš kje, ti drugih ne bom delal.«

Tako je res stric Toneje pozimi, ko je sedel pri peči, rezljal cokle za Zdravka. Iz evinjekega usnja je narezal ozkih pasov in jih prepletel. Ob roboh je izrezljal srčke, da so bile cokle tako lepe, kot jih ni imel nihče pri hiši.

»Pa kaj bodo tebi cokle, Zdravko, ko jih boš pa nekega dne popustil v kakem kotu in se ne boš več zmešal zanje,« je rekla mati.

»Tak pa je nisem. Boste videli, da znam paziti nanje bolj kot vsi drugi,« je odgovoril.

»Samo, da ne boš naredil z njimi kakor si z mojimi, ko si mi eno pustil v dvornici, drugo si pa vrgl v peč,« mu je rekel starejši ibrat.

»Takar sem se pa z njimi igral in sem bil še majhen.«

»Zdaj si pa velik, kajne?«

»Stric pravijo, da če bom tako rasel, bom kmalu večji od tebe.«

Zdravkove cokle so bile gotove. Postavil jih je na polico in jih vedno ogledoval. Včasih jih je nataknil na noge in cokol z njimi po hiši. Stric je zadovoljno gledal otrokovo veselje. In zvečer, preden je Zdravko legel, je pobožal cokle. Kar ni se mogel ločiti od njih.

Komaj je čakal pomladi, da jih je mogel obuti. Vreli cokel, ki so stale pred hišnimi vrati, so se pridružile še njegove, ker vsakdo, ki je stopil v hišo, jih je moral sezuti, da ni nosil s seboj blata in pomazal tal, ki so bila vedno tako lepo poribana.

Zdravko je rasel in ko je na jesen začel hoditi v šolo, se ni mogel ločiti od cokel. Sicer so jih pa tudi drugi otroci nosili. Bai se je zanje, da se ne bi kdo pošalil in mu jih škrl ali pa zamenjal. Vsako leto je postajal večji in prišel je čas, ko je bila Zdravkova noga prevelika za male cokle. Mati je hotela, da jih pusti mlajši sestrici, a on tega ni hotel.

Ni hotel in ni mogel Cokle so ga spominjale vseh pohodov porednih šolarjev, ki so gredo iz šole klatili sadje po vrtovih. Če jih je gospodar

Čas in prostor v nemškem vojnem gospodarstvu

Po nemškem mnenju sta ta dva činičca v službi tistega, ki ima dovolj prostora, iz katerega lahko črpa surovine in hrano

Nemški vojni gospodarski tehnik »Nemška vojaška korespondenca« razpravlja v eni zadnjih številok o pomembnosti časa in prostora kot važnih činičcev v nemškem vojnem gospodarstvu.

Čas in prostor sta činičca, ki sta odločilnega pomena za uspeh ali polom gospodarske vojne. Nemci pravijo, da se jim je po več kakor treh vojnih letih posrečilo razbiti nasprotnikovo gospodarsko blokado. Istočasno pa svoj prostor za mnogokrat povečati.

V celem razpoložljivi danes Nemčija s prostorom, ki dejansko ostaja in celinske Evrope in večjega dela evropske Rusije. Nemčija si je tako skupaj s svojimi zavezniškimi narodi pridobila toliko sil in moči, da ni zmogla odstraniti le vseh pomanjkljivosti v svojem vojnem gospodarstvu, temveč si je zagotovila celo pokritje svojih vojnih potreb za dolga leta naprej. Nekaj primerov dokazuje resničnost teh navedb. Ob začetku vojne je dajala nemška železarska industrija po 12-13 milijonov ton železa. Ta količina še dolgo ni bila tolikšna, da bi pokrila prav vse potrebe. S pri-

ključitvijo Zgornje Šlezije in z zasedbo drugih ozemelj je Nemčija pridobila sledeče: V Zgornji Šleziji 0,9 milijona ton, v Alzaciji, Lotaringiji ter Franciji 33,1, v Belgiji in Luksemburgu 5,3 in v Sovjetski Rusiji 25 milijonov ton železne rude. Skupna primerjava pove, da je na primer imela Nemčija pred štirimi leti na leto približno 12-13 milijonov ton železne rude, letos pa kar 76,7 milijona ton. To bi se reklo, da je sedaj produkcija za šestkrat večja v primeri s predvojno. Razen tega ima Nemčija na razpolago tudi bogate švedske rudnike, ki dajejo najboljšo železno rudo na svetu.

Podobna je tudi slika, ki jo nudi premogovna industrija. Pred vojno je pridobivala Nemčija v svojih premogovnikih povprečno po 182 milijonov ton premoga, z osvojitvami pa si je pridobila novih 228 milijonov ton. Tako je pridobila s Poljsko 38, v Franciji 47, v Belgiji 30, v Holandiji 1,3 in v zasedenih sovjetskih krajih 100 milijonov ton premoga. V celoti bi potem takega znašala nemška premogovna pridobitev 414 milijonov ton.

»Pester Lloyds«, ki piše o tem vprašanju, pravi, da se je podobno koristila Nemčija tudi z drugimi rudninami in surovinami. Pridobila je mnogo mangana, boksita in nekaj drugih suro-

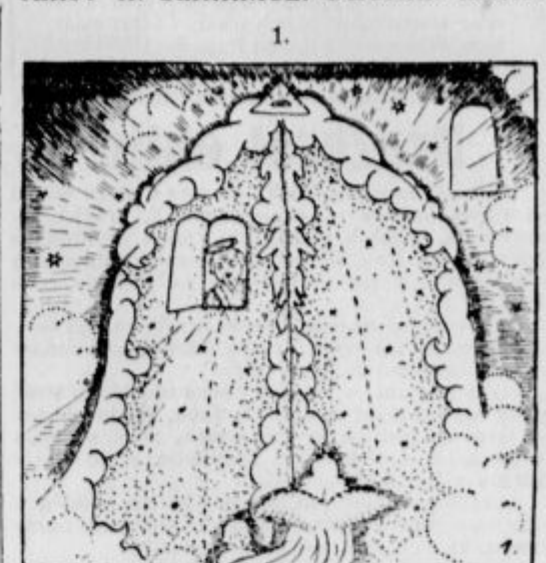
vin. Lahko bi se reklo, da je Nemčija vprašanje surovin rešila temeljito in načrtno. Toda ta ugotovitev še ne pove, da bi v nekaterih vrstah surovin Nemčija ne čutila pomanjkanja. Da bo pa ta nedostatek odpravila, pa bo treba počakati le nekaj časa, kajti vodniki nemškega gospodarstva računajo na trajnost in iznajdljivost izumiteljev in na organizacijsko sposobnost industrije. Clankar sklepa iz navedenih podatkov, da je zavezniška blokada, vsaj kar se tiče surovin, spodletela.

Z osvojitvijo velikih vzhodnih ozemelj si je Nemčija zagotovila tudi velika rodovitna področja, ki bodo dajala hrano ne samo Nemčiji, temveč tudi vsej Evropi, ki je povezana v nemško gospodarsko skupnost. Vendar pa zaenkrat ni mogoče računati na velike donose teh ozemelj, kajti vojna vihra je mnogokrat uničila, česar sredi vojne ni mogoče takoj popraviti. Toda tudi tu bo odločil važen činičtel — čas, ki bo dokazal, da se Evropi ne bo treba bati gladi.

Činičtel čas pa je prišel do svoje prave vloge sedaj, tako nadaljuje clankar, ko si je Nemčija zagotovila toliko evropskega prostora. Čas dela le proti tistemu, ki nima nobene zemlje in prostora in zato ne nima zalog surovin in dovolj hrane. Obratno pa dela za tistega, ki ima zaloge zemlje in zaloge delovne sile, ki ima dovolj poble in nadarjenosti za organizacijo in zna v pravilnem obsegu izrabiti in izrpati prav vse zemeljske zaklade, ki so za vodenje vojne nujno potrebni. Zaradi tega pravijo v Nemčiji, da čas ne dela več proti Nemčiji, pač pa le v njeno korist.

FANTEK V NEBESIH

TEKST IN SLIKANICE: DAGMAR KACER

TEK... TAK... TOK!... JE POTRKALO NA NEBESKA VRATCA IN ODPRLA SE JE MAJHNO OKENCE. SLEPECA SVETLOBA JE HUŠKILA SKROZENJ, DA JE KAR VID JEMALO.

SIVOLASA GLAVA SVETEGA PETRA SE JE SKLONILA IZ OKENCA: »KDO TRKA? KDO SI, KI HOČES STOPITI V NEBESA?«

Nogometno slovo na stadionu

Danes ob 15 finalna tekma med Marsom in Dopolavorom. Zanimiva srečanja v državnem prvenstvu.

Jesen, ki je letos oživila ljubljanski nogomet, je bila nenavadno radodarna z lepim vremenom. Pet nedelj po vrsti smo gledali nogometne tekme, danes bo šesta. Prvi turnir se je končal srečno z zmago Ljubljane, v drugem pa, ki ga prireja Dopolavoro tobačne tovarne, je sodelovalo samo pet članov »Ljubljane«. Prišločili so na pomoč vneti igralci Marsa, poznala pa se jim je utrujenost prve tekme z Zabjekom. Dopolavoro je zaigral tako dobro, da je potlenil kombinirano enajsterico na drugo mesto. Tako bosta prišla danes v finale Mars in Dopolavoro.

Mars je bilo v letošnji nogometni sezoni eno najsolidnejših moštvo. Njegov vratar se je razvijal od nedelje do nedelje vedno boljše, moštvo samo pa je nastopalo povezano in z zdravim srcem za čast klubskih barv. Tudi Dopolavoro je zapustil dober vtis. Tehnično še zaostaja za enajsterico Marsa, je pa borben in ne kloni do zadnjega. Katero moštvo je močnejše in katero si bo priborilo pokalno trofejo, bomo videli danes popoldne ob treh na stadionu. To bo zadnja letošnja tekma, a katero se bomo poslovili od kratke sezone na zelenem polju. Glede igre za tolažilno nagrado, za katero naj bi se kosali obe premagani moštvi — Zabjek in Ljubljana, še nismo obveščeni, ali bo kaj iz tega ali ne. Je tudi težko, zakaj poraženo je bilo kombinirano moštvo, v katerem so bili tudi nekateri igralci istega Marsa, ki bo nastopil danes v finalu. Po našem mišljenju bo prepusil prireditelji tolažilno nagrado Zabjaku in bi v tem slučaju gledali samo eno tekmo, kar je dovolj za hladno vreme, ki se nam obeta.

Današnja nogometna nedelja bo sploh živahna. Doma bomo gledali poslovilno tekmo, v državnem nogometnem prvenstvu je na vrsti 8. kolo in bo zaradi zanimivega srečanja med moštvi zgornje in spodnje polovice razpredelnice prav posebno živahno.

Veliko tekmo bodo gledali Benečani, kjer bo gostovala sosednja Triestina. Čisto nejasno je, kdo bo tekmo dobil, zakaj obe moštvi vozita letos precej slabše kot lani in se držita za enkrat še bolj v ozadiju. Torino bo imel v gosteh Milano. Če se bo hotel približati Livornu, ki stoji mladeniško čil na vrhu razpredelnice, bo moral odpreti vse registre in v najlepši luči pokazati kaj zna. Rimljani bodo gledali svoj derby: obe rimski moštvi Roma in Lazio bosta igrali za prestiž, kar bo privabilo precej tisočev več gledalcev kakor običajno in bodo nemara tudi glede obiska tokrat na najboljšem. Podobna in nič manj privlačna bo tudi igra v Milanu med vječnim Livornom in med Ambrosiano Bariju, najmlajšemu sodrniku razreda najboljših, se je pred tednom posrečilo, da je odtrgal Livorno prvo točko. To bo dalo poguma Milančanom, ki bodo pohitili v stadion in bodrili Ambrosiano, ne bodo tako slavno moštvo.

Na Slovaškem ni nezaposlenih

Tako je te dni sporočil slovaški delovni urad. Pod bivšo češkoslovaško vlado je nezaposlenost stalno narasčala in tisoči Slovačkov so se morali izseljevati, da bi se mogli spodobno preživljati. Kljub temu pa so l. 1937 na Slovaškem še zmeraj imeli okrog 100 tisoč nezaposlenih, ki so povečini ostali brez sleherne podpore. Aprila 1938 so imeli v uradnih seznamih še 95.000 nezaposlenih, a ko je Slovaška postala svobodna, se je to število močno skrčilo, ker je mnogo slovaških delavcev šlo na delo v Nemčijo.

Se hitreje pa je splohnela množica nezaposlenih, ki so se je jela uveljavljati popolna neodvisnost slovaške države. L. 1939 so imeli le še 57.503 takih moči, ki niso bile zaposlene. Potem pa so začeli z javnimi deli in že maja meseca l. 1942 je bilo samo še 5800, avgusta pa 2200 nezaposlenih. Konec septembra istega leta se je število končno skrčilo na 1400, ki jih pa povečini zaradi telesnih hib ne morejo zaposliti.

Cenjenim bralcem našega lista!

Za hrvatsko državo:

Vljudno sporočamo, da se za vsa naročila glede »Slovenca«, »Sloven. doma«, »Domoljuba«, »Bogoljuba«, »Slovenčevega koledarja« in »Slovenčeve knjižnice« blagovilite obračati na trdiko »Pres Import«, Katančičeva 3, Zagreb.

Od 1. decembra dalje bo cena »Slovenca« v nadrobni prodaji 4 kune, za naročnike pa mesečno 83 kun, s ponedeljskim »Slov. domom« vred pa 96 kun.

Cena »Slov. doma« v nadrobni prodaji 3 kune, za naročnike mesečno 55 kun.

Cena »Domoljuba« v nadrobni prodaji 4 kune, za naročnike celoletno 110 kun.

Cena »Bogoljuba« posamezna številka 4 kune, celoletna naročnina 45 kun.

»Slovenčev koledar« za leto 1943 za

naročnike Slovenca, Slov. doma, Domoljuba, Bogoljuba, Obiska ter Slovenčeve knjižnice 100 kun, za nenaročnike imenovanih listov pa 140 kun.

Cena posameznim broširanim knjigam »Slovenčeve knjižnice« 50 kun,

v polplatno vezanim knjigam 75 kun, na boljšem papirju v celo platno vezanim knjigam 125 kun.

Naročnina vsega letnika »Slovenčeve knjižnice« (t. j. 36 knjig) 1100 kun za broširane knjige,

2300 kun za v polplatno vezane, in

3500 kun za na boljšem papirju v celo platno vezane knjige.

Za Srbijo veljajo iste cene v dinarjih.

Bolgarija se trudi za povzdigo svojega kmetijstva

Država je prevzela vse kmetijstvo pod svoje nadzorstvo in uvedla državni monopol za večino kmetijskih pridelkov

Kmetijski stan je dobil v vojni posebno vlogo. Prehrana je prav tako važna za vojsko in zaledje, kakor orožje za vojake. Zavoljo tega se vse evropske države trudijo, da bi kmetijstvu dale potreben zagon in povečale kmetijsko pridelavo do najvišje možne mere.

Bolgarija spada med poljedeljske države in kot takšna ima v gospodarskem sestavu Evrope važno mesto. Bolgarska vlada je po nemških vzorcih skušala modernizirati kmetijstvo in podžgati kmetijski stan, da bi čim več sejal in sadil in tako tudi čim več pridelal. Pred kratkim je vlada poslala na deželo več strokovnjških nadzorstvenih komisij, katerih naloga je bila, da zbero na kraju samem potrebne podatke o stanju kmetijstva in potem predlagajo vladi ukrepe, ki bi bili še potrebni za povzdigo kmetijstva. Obenem so imele te komisije nalogo, preštudirati socialno stanje kmetovalcev. V nekaterih primerih, kadar je šlo za izboljšanje higijene, stanovanj in gospodarskih poslopij kakor tudi za ureditev hlevov in kmetijskega orodja, so imele komisije pravico izdajati potrebne ukrepe kar na mestu. V glavnem pa so se zanimale za možnost izboljšanja, zraven pa seveda tudi za denarne vire, iz katerih naj bi se novo nastali stroški pokrili. Pokazalo se je za potrebno, da država priiskoči na pomoč z denarjem in sicer s posojili in krediti. Kmetijsko ministretvo se je odločilo, da bo izvedlo gradnjo in popraviljanje kmetijskih domov po enotnem vzorcu, da se s tem pospeši delo in prihranijo mnogi stroški. Za kmetice bodo priredili celo vrsto tečajev o gospodinjstvu, čistoč stanovanj in pravilni reži živine kakor tudi o drugih kmetijsko gospodinskih panogah, da bi se tudi nevedno ljudstvo poučilo o napredku, ki ga je kmetijstvo po drugih državah že doseglo.

Bolgarski kmet živi na tesnem in skromno

Kakršna je zemlja, takšni so tudi ljudje. Bolgar je živel v tesnih razmerah in to mu je ostalo v krvi. Zadovoljen je bil z malim in zato se ni preveč vpregal v obširno delo. Še manj pa je kazal zanimanja za pridobitve modernega obdelovanja zemlje. Bolgarski kmet uporablja preprosta sredstva, čeprav je svojo zemljo krčevito držal, vendar je ostalo še mnogo zemlje neobdelane, mnogo step in močvirij, ki bi se vse dalo spremeniti v rodovitna plodna zemljišča. Če bi se lotili načrtnega izuševanja močvirij in namakanja suhih tal, bi dobili v nekaj letih velike prostrane predele, na katerih bi se sinovi mnogoclanških kmetijskih družin lahko naselili in se zgodaj osamosvojili. Danes pripada povprečno po 1,7 hektarja plodnega in obdelanega zemljišča na vsako bolgarsko kmečko družino. Tako tesna kmetija gotovo ne more prehraniti številne družine in zaposliti vse delovne sile, ki jo družina ima. Tako je postalo pravilo, da je v Bolgariji vedno po en milijon takšnih ljudi, ki žive brez stalnega dela in zaslužka tako rekoč od rok v usta, dočim se je v plodovitih predelih nagneto toliko ljudi, da je bila zemlja občutno prenaseljena. S pridobivanjem novih plodovitih zemljišč bi ne le izravnali socialno stanje kmeta, pač pa bi njegovo splošno stanje tudi izboljšali.

Žito, tobak, mak in sončnice — državni monopol

Zavoljo vsega tega se je bolgarska vlada odločila, da bo poskrbela za zemljo mladim kmetikom

zakonskim parom. Obenem jim bo dala na razpolago potrebne domove in orodje, čeravno še ni znano, po kakšnem ključu in v kakšnem obsegu bodo vse te načrte izvedli. Razen tega je vlada sklenila, da bo celotno kmetijstvo postavila pod državno nadzorstvo. Motorne pluge in mlatne stroje bo skušala razdeliti po vsem podeželju. Posebno so bili dosedanjega razdeljevanja poljedelskih strojev deležni makedonski kmetje, ki do sedaj sploh še niso videli modernega stroja. Na ta način se je mnogokje počelo dvigniti kolotično pridelka. Vladni naporji so rodili uspehe, kar se tiče pridelka pšenice, rži in ječmena, enako pa tudi pri sadju in viniki trti. Za dela so ponekod porabili mladino, ki se je na vladni poziv prostovoljno javila za kmetijska poletna dela. Vlada je vsakemu kmetijskemu delavcu, ki je šel na delo, pustila na dan po 400 gramov pšenice, povrh pa še nekaj rži in koruze in drugih živil. Vlada je razglasila, da postanejo posej državni monopol pšenica, ječmen, rž, koruza, sončnice, mak, tobak in fižol. Vlada je tudi ukazala, da se mora pri peki enotnega kruha uporabiti do 40% tudi krcmpir.

Bolgarija bo ohranila svoj kmetijski značaj

Tako skuša Bolgarija doseči, da se ne bo izboljšalo in dvignilo le kmetovo blagostanje, pač pa bo država dobila v roke mnogo več pridelkov in tako še boljše uredila svoje gospodarstvo. — Kmetijski pridelki tvorijo v bolgarskem gospodarstvu važno postavko, kajti mnogo žita in sadja, tobaka in vina gre v tujino. Če bo pridelke zaradi umnega kmetovanja ne samo večji, ampak tudi boljši, bo tudi odjemalcev v tujini več. Jasno je da se sili Osi za to vprašanje zanimata, kajti kakor je Bolgarija navezana na uvoz industrijskih izdelkov iz Italije in Nemčije, tako je ob enem tudi koristen dobavitelj živil za industrijske države. S tem je ob enem tudi označen položaj, ki ga bo Bolgarija zavzela v bodoči Evropi. Njena naloga bo, da bo pridelala čim več in da bo nasičevala trge industrijskih držav na celini, od tam pa bo v zameno dobivala izdelke industrije, ki je v Bolgariji ni ali pa se sploh razviti ne more.

Boksarski prvak Louis se bo umaknil iz športa

Ze nekaj let nosi naslov boksarskega prvaka vseh kategorij ameriški črncec Joe Louis. Ob vstopu Združenih držav v vojno pa tudi njemu ni bilo prizanešeno in moral je obleči vojaško suknjo. Sedaj poročajo iz Združenih držav, da je Louis v Omahi izjavil, da se misli umakniti iz športnega sveta zato, ker je že dosegel tisto starost, ki boksarju ne nudi več tiste prožnosti in udarnosti, kakršna ga je odlikovala vse doslej. Louis je danes star 28 let. Starost še ni takšna, da bi že zavoljo tega moral opustiti svoj šport, ki mu je prinesel ne le slavo, pač tudi denar, ki mu je prinesel ne le slavo, pač tudi denar. Morebiti pa gre za običajno ameriškansko reklamo, ki ima na prevečan način vnaprej poživiti zanimanje za morebitni Louisov nastop, ki ga imajo prireditelji v načrtu. Izključeno pa tudi ni, da se je Louis oklenil misli, da je umestneje zapustiti boksarski prestol prostovoljno in neporažen, kakor pa poražen.

SGARAVATTI SEMENTI S.A., PADOVA

Sementi di Ortaggi, Foraggi ecc.
Semena za zelenjavo, krmila itd.

Chiedere offerta — Zahtevajte ponudbo.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Delavniki: 15-30, 17-30, Sloga od 14 dalje,
nedelje in prazniki: 10, 13-30, 15-30, 17-30
v kinu Union je matineja ob 16-30

Uresničil se je sen mlade najdenke Elizabete.

Sanjava princesa

Antonio Centa, Irasella Dillian

KINO UNION - TEL. 22-21

Delo najviše kvalitete. Pariško podzemlje
18. stoletja. Boi strasti in kreposti!

Dve siroti

Alida Valli, Maria Denis, Roberte Villa

KINO MATICA - TEL. 22-41

Dramatična tajnost življenja prikazana v filmu

Usodni spor

V glavni vlogi: Hilde Krahl, Ewald Balser

KINO SLOGA - TEL. 27-30

Film o drznih dejanjih pogumnih vitezov

Knez Marko

Carlo Ninchi - Mariella Lotti - Roberto Villa

Zabavna glasbena komedija po istoimenski operi

Boccaccio

KINO KODELJEVO TEL. 41-64

režistave delavniki ob 17, nedelja ob 14 in 16,30

Po kratkem, težkem trpljenju je za vedno zatisnil svoje blage oči moj ljubljani soprog, gospod

Bogatai Janko

glavni arhivar finančne direkcije v pok.

dne 20. t. m., previden s tolažili sv. vere.

Pogreb bo v nedeljo, dne 22. novembra 1942 ob pol treh popoldne z Zal, kapele sv. Petra, k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 20. novembra 1942.

Zalujoča soproga Marija in sorodstvo.

ZAHVALA. Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti naše drage sestre in tete, gospodične

ANE SPENKO

trgovke

se tem potom vsem najtopleje zahvalujemo. Globoko zahvalo izrekamo še posebno č. duhovščini, udeleženkam Marijine kongregacije iz Liechtenurna ter vsem prijateljem in znanem, ki so blago pokojnico spremlili na zadnji poti.

Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek, 23. novembra ob 7 v cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, dne 22. novembra 1942.

Rodbine: Špenko, Maček, Lukič.

Zahvala

Za vse izraze sočutja in za darovano cvetje ob priliki smrti našega ljubljenega moža in očeta, gospoda

Jožeta Pristova

poštnega poduradnika v pokoju

izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo. Zahvaljujemo se tudi vsem onim, ki so pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 19. novembra 1942.

Rodbine

Pristov, Kržič, Justin

GOSPODJE POZOR! Klobučarna »PAJK« strokovno očisti, preoblikuje in prebarva vse vrste klobukov po nizkih cenah. Lastna delavnica. Se priporoča Rudolf Pajk, Sv. Petra c. 38

Dražbeni oklic!

Dne 25. novembra 1942 ob deveti uri bo pri okrajnem sodišču v Logatcu, soba 3, dražba nepremičnin vpisanih v zemljiški knjigi za Blekovo vas pod vlož. št. 572, in sicer mizarska delavnica s sušilnico za les in dvorišče za izključno ceno 48.668-67 Lir.

Po končani nepremičninski dražbi se vrši istotam prostovoljna javna dražba 5 mizarskih strojev za izključno ceno 25.000.— Lir.

Obe kupnini je položiti v roke sodišča in sicer glede nepremičnin v osmih dneh, glede strojev pa takoj po domiku na dan dražbe. Stroji so dobri in se lahko ogledajo pri hranitelju g. De Gleria Antonu v Doi. Logatec 59.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri sodišču v Logatec in pri podpisnem kot konkurznem upravitelju, ki daje tudi potrebna pojasnila.

Logatec, 12. 11. 1942

Dr. Kraševac Ciril, odvetnik
Logatec

Ali
ste že
naročili
na
Slovenca
?
Vsak
naročnik
zavarovan

Oglašujte v edino
uspešnem dnevni-
ku »Slovenca«!

C. E. I. S. A.

Compagnia
Esportazione Importazione Sementi Agricole
Družba za izvoz in uvoz poljedelskih semen

Organismo economico della Confederazione Fascista dei Commercianti per il commercio col l'estero delle sementi e bulbi da destinarsi alla semina agricola. Vi fanno parte come socie tutte le Ditte Italiane operanti nel ramo all'importazione ed all'esportazione. Per informazioni scrivere:

Gospodarski organ Fašistične korporacije trgovcev za trgovino z inozemstvom s semeni in gomolji, namenjenimi za setev v poljedelstvu. Člani so vse italijanske firme, ki se bavijo z uvozom in izvozom. Po pojasnila pišite na:

C. E. I. S. A. - Via Altabella II - BOLOGNA

Umrli nam je naša ljuba mama

Marija Planina roj. Čarman

v starosti 71 let, lepo pripravljena na smrt. Pokopana je bila na praznik Vseh svetnikov v Adlešičih v Beli krajini. Vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in rojakom iz škoške Loke jo priporočamo v molitev in blag spomin. Sv. maša zadušnica bo opravljena v torek, 24. t. m. ob 7. uri v frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

Adlešiči - Ljubljana, dne 21. novembra 1942.

Zalujoča sinova LOVRO in FRANCE z družinama.

Tajnika

osebnege, večšega upravnih poslov in italijanščine, po možnosti s prakso v upravnih službi se sprejme. — Ponudbe je poslati na oglasni oidelek »Slovenca« pod označko »Perfekten«. 6483

LOKAL

iščem v centru mesta začetkom decembra. Ponudbe poslati v upravo »Slovenca« pod šifro »Lokal« 6299.

Zahvala

Ob izgubi moje dobre žene, skrbne mame, sestre, tete in svakinje, gospe

Konjar Frančiške roj. Rekar

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so sočustvovali z nami, in vsem, ki so na kakršen koli način počastili spomin umrle. Iskrena hvala darovalcem vencev in cvetja, kakor tudi pevcem in učiteljstvu s šolsko mladino. - Sv. maša zadušnica bo v torek, dne 24. novembra, ob 7 zjutraj v župni cerkvi sv. Frančiška v Šiški.

Ljubljana, 22. novembra 1942.

Zalujoči ostali.

A. Fogazzaro:

44

Palača ob jezeru

Grof pa jo je medtem gledal s prevelikim zaudenjem, da bi to moglo biti popolnoma iskreno.

»Tedad pa priznam, da ne razumem ničesar več,« je dejal. »Če ste prepričani, da je tako kot sami trdite, čemu se potem bojite, če vaš sin dvori moji nečakinji?«

»Poslušajte. Imam morda vse napake, a sem odkritosrčna. Boste nevoljni, če govorim odkrito. Bog ne daj, da bi moj sin zvedel, da vam govorim o teh stvareh. Hočete torej, da vam povem vse? Ta zadeva me tako tišči v grlu, da je ne morem spraviti na dan. Zame je to veliko ponižanje in nad vse neprejetna naloga. A dolžnost je nad vse.«

Grofica je položila pahljačo na mizo, spravila robove v žep, si zopet zavezala čepico ter začela govoriti s počasnim in resnim glasom:

»Tako torej. Rodbina Salvador ni več to, kar je bila nekoč. Ubogi Alviž je imel nesrečo pri svojih poslih. Nikakor se nočem hvaliti, a če ne bi bilo mojega prispevka, bi rodbina šla gotovo rakom žvižgat. Moje imetje je bilo veliko. Škoda, da je tako kmalu umrl, moj ubogi Alviž! Morda bi bili šli na boben, a bili bi vsaj živeli srečno skupaj. Ne morete si misliti, koliko skrbi in dela sem imela! Poestva so bila v rokah tatov in se parjev. Kljub ogromnim njiavam, sem morala za družino kupovati riž. Moj Bog, kako težak je bil tedaj moj položaj! Z velikim trudom se mi je le posrežilo, da sem naravnala čolin, ki se je že potapljaj. Zda pa odvisi od mojega sina, da se ne

vrnemo zopet v prejšnji položaj. Odvisno je od Njegovе izbire. Zda pa mi povejte, Cezar! S čim bi živila uboga vaša nečakinja, če bi se je ne bili usmili vi? Povejte mi, s čim bi živila?«

»S svojimi?«

Grofica Foska ga je debelo pogledala.

»Brez dvoma. Ko sem uredil vsakovo zapuščino, je Marini ostalo osemdeset tisoč lir.«

»Prav. Odkrito govorjeno je to komaj za kruh in vodo.«

»Nikakor nisem tako velik gospod, da bi mogel to trditi. Ta vsota je precej velika. Meni bi popolnoma zadostovala.«

»Naj bo, kruh, voda in jabolka. Radovedna sem, če bi vam res zadoščala. Če pa imate poleg tega mlado, lepo in ognjevitno ženko in stanujete z njo v Milanu ali Turinu, če imate poleg tega še vrazje dolgo ime, če morate ženo oblačiti, hraniti, jo zabavati in če poleg tega hočete imeti tudi otroke, ne vem koliko časa boste shajali z vašimi osemdeset tisoč. Govorim vam popolnoma odkritosrčno, ker vas smatram kot člana družine. V prvem hipu sem hotela sina kar odvesti. A kaj bi si mislili o meni? Sklenila sem torej, da bom govorila z vami kakor z bratom.«

»Zahvaljujem se vam za zaupanje,« ji je dejal grof. »Počastili ste me s tem bolj, kot si morete misliti. Svetujem vam torej, da nemudoma odpotujete.«

Grofica je molčala, kakor da bi jo bil zadel v srce.

V tej mučni tišini je bilo slišati dve muhi, ki sta se stopili v posodi za sladkor.

»Seveda,« je odvrnila. Zdelo se je, da je po tolikem klepetanju ostala brez sape.

RUMIANCA

Industria
Elettrica Chimica Mineraria

Società per Azioni

Capitale versato Lire 150.000.000—

Sede Sociale
Družbin sedež - TORINO - Corso Montevecchio, 39

Elektrokemična
industrija in rudniki

Delniška družba

Vplačana glavica Lir 150.000.000—

Prodotti per l'Agricoltura

Ramital (antierittogamico a base di rame ridotto, per la lotta contro la peronospora della vite, del pomodoro, della patata, ecc.)

Cupramina (antierittogamico a base di rame ridotto, per la lotta contro la peronospora della vite, del pomodoro, della patata, ecc.)

Polvere Rumianca (antierittogamico a base di rame ridotto, particolarmente indicato per trattamenti polverulenti nella lotta contro la peronospora del grappolo della vite.)

Granovit Rumianca (antierittogamico a base di fufurolo e mercurio, per la disinfezione (concia) a secco del grano da semina.)

Polisolfot Rumianca (prodotto speciale solfoalcalico in polvere finissima per trattamenti antierittogamici ed insetticidi alle piante da frutto.)

Solfato ferroso microcristallino (per trattamenti invernali alle piante da frutto, la disinfezione delle stalle, e per prevenire e curare l'alta epizootica, ecc.)

Arseniato di piombo colloidale (normale in polvere bianca.)

Arseniato di piombo colloidale (neutro in polvere azzurra.)

Arsicida Rumianca (specialità arsenicale brevettata per trattamenti a secco contro la cassida ed il cleonus delle barbabietole, le tignole dell'olivo e dell'uva, la cavolaia, ecc.)

Vertex agricolo (polvere verde a base di arsenico, per la preparazione di esche avvelenate contro il grillo-talpa e altri insetti del terreno)

Cuscutox Rumianca (polvere arsenicale per la lotta contro la cuscuto ed il cent'occhi dell'erba medica, del trifoglio, ecc.)

Calce agricola Rumianca (calce idrata pura per preparare poltiglie antiperonosporiche.)

Izdelki za poljedelstvo

Ramital (bakrova spojina proti plesni, za zatiranje peronosper na trtah, paradižnikih, krompirju itd.);

Cupramina (bakrova spojina proti plesni, za zatiranje peronosper na trtah, paradižnikih, krompirju itd.);

Polvere (Prah) Rumianca (bakrova spojina proti plesni, posebno pripravna za uporabo v obliki prahu, za zatiranje peronosper na grozdju);

Granovit Rumianca (spojina fufurolo in živega srebra proti plesni, za suho razkuževanje semenskega žita);

Polisolfot Rumianca (poseben proizvod iz kalcijevega sulfida v obliki finega prahu za uporabo proti plesni in insektom na sadnem drevju);

Solfato ferroso microcristallino (Mikrokristalni železov sulfat) (za uporabo na sadnem drevju v zimskem času, za razkuževanje hlevov in za zaščito in zdravljenje slinavke itd.);

Arseniato di piombo colloidale (Svinčev koloidni arzenik) (normalen v obliki praška bele barve);

Arseniato di piombo colloidale (Svinčev koloidni arzenik) (nevtralen v obliki praška modre barve);

Arsicida Rumianca (patentirana arzenikova spojina, za uporabo na suho proti raznim škodljivcem na sladkorni pesi, oljki, grozdju itd.);

Vertex agricolo (zeleni prašek, arzenikova spojina, za pripravljanje strupenih nastav za razne škodljivce v zemlji);

Cuscutox Rumianca (arzenikov prah, za zatiranje predenic na medeni detelji, nemški detelji itd.);

Calce agricola Rumianca (Poljedelsko apno Rumianca) (čisto gašeno apno, za pripravo tekočih spojin proti peronospori).

Umrli nam je naša predraga mama, stara mama, tašča, sestra in teta, gospa

Kolar Terezija roj. Gorec

v petek, dne 20. novembra 1942, večkrat previdna s tolažili svete vere.

Blagopokojna leži na svojem domu v Hrenovi ulici 3. Pogreb bo v nedeljo, 22. novembra, ob treh popoldne iz kapelice sv. Andreja na Zalah k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 20. novembra 1942.

Dr. Marija Kačar - Kolar, hčerka; dr. Ivan Kačar, zet;
Marija in Janezek, vnuka — ter ostalo sorodstvo.

volj vere in upanja, še preden ste govorili z menoj. Zahvaljujem se vam za to. Počastili ste me s tem, ko ste domnevali, da bom dovolj veliko-dušno poskrbel za svojo nečakinjo, čeprav nisem za to obvezen in čeprav nosi ona drugo ime. Ali morda ni tako?

Grofica si je odvezala čepico in izbruhnila:

»Gospod, veste, kaj si dovoljujem vam reči? Da se tako ravna z barabami, ne pa z damo. Čudim se, da se v svoji rosnosti in rožnatosti starosti še niste naučili dostojnega občeovanja z ljudmi. Čudim se, da si domišljate, da lahko govorite in počenjate vse, kar se vam zljubi. Plemeniti ste sicer po rodu, ne pa po sre in vedenju. Vedite, da če bi šlo zame, bi vam rekla: Le obdržite svoje groše. Mislite, da bi ostala le eno uro v tej hiši, kjer se ravna tako nesposlljivo z menoj? Zahvalite Boga, da ne gre zame, kajti ne potrebujem ne sina ne vas; imam svojega imetja več kot preveč. Kako sem bila nespametna, da sem vam zaupala kakor bratu! Zahvalite Boga, da sem stara in bom znala biti previdna napram sinu. Če bi vedel, da ga sumničite, da išče lasten dobiček, bi znal žrtvovati svoje srce, svojo srečo in vse skupaj.«

Vnema, s katero je grofica govorila, je bila polnoma iskrena. Ko je bratrance dovedla do tega, kar je želela, ni hotela, da bi ji to povedal v obraz. Bila pa je tudi precej razočarana, ker je domnevala, da ji bo grof dejal: Marina je moja dedinja.

Grof je mirno poslušal sestričino pridigo in ji na koncu dejal:

»Vino, ki ga razlivate, pusti madež, besedo pa ne.«